

รายงานวิจัย

การพัฒนาครุภู่การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์
ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

Teachers Development toward Classroom Research for

Developing Analytical Thinking of Students in

Multicultural Society of Five Southern Border Provinces

พนัชกร พิทูยะกุล

จุไรศิริ ชูรักษ์

นพเก้า ณ พักถุง

ภาควิชายุทธบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

งานวิจัยนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน (วช.)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

ชื่องานวิจัย การพัฒนาครุสูตรวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
ผู้วิจัย พนัชกร พิทธิยะกุล¹ จุไรศรี ชูรักษ์² นพเก้า ณ พักลุง³
คณะ ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา^{1,2} คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ³
ปี 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูระดับประถมศึกษาใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 50 คน และนักเรียน จำนวน 25 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้น พぶว่า 2.1) ครูมีความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนหลังการฝึกอบรม (ค่าเฉลี่ย=25.14) สูงกว่าก่อนฝึกอบรม (ค่าเฉลี่ย=30.22) 2.2 รายงานวิจัยในชั้นเรียนของครูอยู่ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย=12.46) (62.30%) 2.3) ครูมีเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน ในระดับดี (ค่าเฉลี่ย=3.97) 2.4) ครูมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=4.33) 2.5) นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังการวิจัยในชั้นเรียน (ค่าเฉลี่ย=23.48) สูงกว่าก่อนการวิจัยในชั้นเรียน(ค่าเฉลี่ย=13.84)

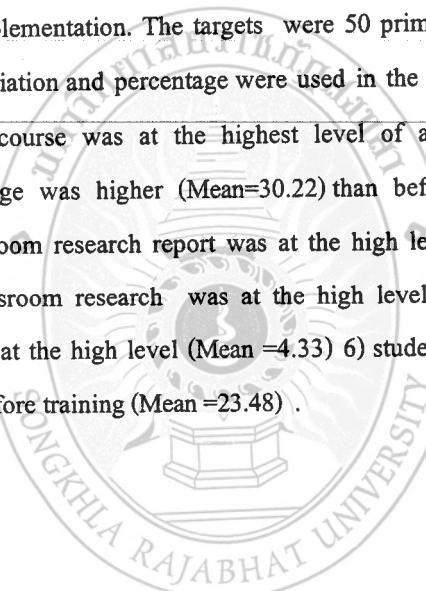

เลข BIB#.....	1142806
วันที่.....	24 เม.ย. 2562
เลขเรียกหนังสือ	๓๗๐.๗
	๙๑๕๘

Title	Teachers Development toward Classroom Research for Developing Analytical Thinking of Students in Multicultural Society of Five Southern Border Provinces
Researcher	Panatchakorn Pithiyakun, Juraisiri Churak, Noppakao Naphatthalung
Faculty	Education, Songkhla Rajabhat University, Taksin University
Year	2018

Abstract

This research aimed to construct training course of classroom research for developing students' analytical thinking ability in multicultural society in 5 southern border provinces and study the training course implementation. The targets were 50 primary school teachers and 25 students. Mean, standard deviation and percentage were used in the research. The results were found that 1) the training course was at the highest level of appropriateness 2) teachers' classroom research knowledge was higher (Mean=30.22) than before training (Mean =25.14) 3) quality of teachers' classroom research report was at the high level (Mean=12.46) (62.30%) 4) teachers' attitude on classroom research was at the high level (Mean =3.97) 5) teachers' satisfaction on training was at the high level (Mean =4.33) 6) students' analytical thinking was higher (Mean =13.84) than before training (Mean =23.48) .

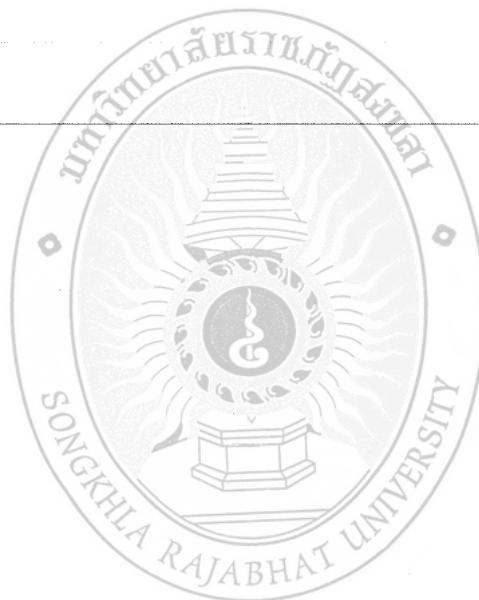
กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยและให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยในครั้งนี้ โดยเฉพาะผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทิพย์วิมล วงศ์แก้วหิรัญ ดร. เพ็ญจันทร์ เกรียงไกรสุข และอาจารย์อุบล กลินหอม

ขอขอบพระคุณคณะครุ นักเรียน โรงเรียนใน ๕ จังหวัดชายแดนใต้ ที่เข้าร่วมการอบรมการวิจัยในชั้นเรียน และให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

คุณค่าทั้งหลายที่ได้รับจากการรายงานการวิจัยฉบับนี้ ผู้จัดขอมอบเป็นกตัญญูตอบแทน บุคลากร คณะฯ และบุคลากรที่เคยอบรมสั่งสอน รวมทั้งผู้มีพระคุณทุกท่าน

ผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
การฝึกอบรม	6
การวิจัยในชั้นเรียน	11
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	14
สังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้	20
ความรู้	24
การประเมินการปฏิบัติ	29
เจตคติ	35
ความพึงพอใจ	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
กรอบแนวคิดในการวิจัย	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	42
กลุ่มเป้าหมาย	42
เครื่องมือในการวิจัย	42
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล	49
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	52
ผลการวิจัย	53
บทที่ ๕ บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	59
บทย่อ	59
สรุปผล	61
อภิปรายผล	62
ข้อเสนอแนะ	64
เอกสารอ้างอิง	66
ภาคผนวก	70
ประวัติผู้วิจัย	99

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แผนการฝึกอบรม เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน	44
2 ผลการประเมินความเหมาะสมสมหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัด ^{ชาญแคนภาคใต้}	53
3 ความรู้ของครู เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรมการวิจัย ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคม พหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชาญแคนภาคใต้	54
4 รายงานวิจัยในชั้นเรียนของครูหลังเข้ารับการฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัด ^{ชาญแคนภาคใต้}	55
5 เจตคติของครูต่อการวิจัยในชั้นเรียน ก่อนและหลังฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อ ^{พัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม} ^{จังหวัดชาญแคนภาคใต้}	56
6 ความพึงพอใจของครูต่อการฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถ การคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัด ^{ชาญแคนภาคใต้}	57
7 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนถึงปีหมายในการวิจัยในชั้นเรียน ของครูก่อนและหลังการวิจัยในชั้นเรียน	58

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วยจังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ตั้งอยู่ตอนล่างของประเทศไทยระหว่างเส้นรุ้งที่ 5 องศา 30 ลิปดาเหนือ ถึง 8 องศาเหนือ และเส้นรุ้งที่ 99 องศาตะวันออก ถึง 105 องศา 15 ลิปดาตะวันออก ศีกต่ออ่าวไทยด้านตะวันออก ศีกต่อทะเลอันดามันด้านตะวันตก ส่วนทางใต้ศีกต่อ กับประเทศไทยเช่นเดียวกัน (ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. 2555) จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะพิเศษมากกว่าท้องถิ่นอื่นๆ ทั้งในแง่ของความเป็นนาทีทางประวัติศาสตร์ การเป็นศูนย์กลางการค้าและวัฒนธรรม (เสริมศักดิ์ วิชาลักษณ์. 2552) ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของคนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มาจากการสามัญคลุ่มหลักคือ คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธ คนไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม และคนไทยเชื้อสายจีน

ปัญหาและสาเหตุในการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อผู้เรียนในปัจจุบัน พอกสรุปได้ ดังนี้ 1) ผู้เรียนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีอัตลักษณ์ทางภาษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่แตกต่างจากภาษาไทยและวัฒนธรรมส่วนกลางของประเทศเป็นอย่างมาก 2) ช่วงเวลาที่ผ่านมาการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีรูปแบบการจัดการศึกษา ที่หลากหลายและมีหลักสูตรที่แตกต่างกัน รวมทั้งแนวทางการจัดการศึกษาบังคับสอดคล้องกับวัฒนธรรมหรือความต้องการของท้องถิ่น 3) ปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ทำให้ผู้เรียนในพื้นที่ไม่ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพขาดความรู้ทั้งทางด้านภาษาไทยที่ใช้ในการสื่อสาร และทักษะอื่นๆ (เสริมศักดิ์ วิชาลักษณ์. 2552 ; สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา. 2552 ; เครือครรภ์ วิเศษสุวรรณภูมิ. 2554) จากปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อผลลัพธ์ทางการเรียนและการใช้ชีวิตของนักเรียนอย่างมาก

จากข้อความข้างต้น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ถือเป็นทักษะหนึ่งที่มีความสำคัญในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยในการตัดสินใจหรือลงความเห็นกับเรื่องต่างๆ ผ่านวิธีการที่น่าเชื่อถือ เป็นสิ่งที่สำคัญในการดำเนินชีวิตและยังเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการอยู่ร่วมกันในสังคมพุทธวัฒนธรรมของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นความสามารถในการตีความจากข้อมูลหลักและจำแนกไปยังองค์ประกอบอย่าง

การเขื่อมโยงหาความสัมพันธ์จากองค์ประกอบต่างๆ เชิงเหตุและผล และสืบօอกมาด้วยวิธีการสรุปความที่มีประสิทธิภาพ (Bloom et al. 1956 ; บุญชุม ศรีสะอาด. 2541 ; เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2547 ; วชรา เล่าเรียนดี. 2547) ซึ่งมีความสำคัญต่อมนุษย์ดังที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2547) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นตัวที่ทำหน้าที่เป็นตัวหลักในการคิดมิติอื่น การคิดเชิงวิเคราะห์จะช่วยเสริมสร้างให้เกิดมุมมองเชิงลึกและครบถ้วนอันจะนำไปสู่การตัดสินใจและการแก้ปัญหาได้บรรลุวัตถุประสงค์การคิด ช่วยในการแก้ปัญหา และการทำความเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้น ช่วยในการประเมินและการตัดสินใจ ช่วยให้การคิดต่างๆ อยู่บนรากฐานของตรรกะและความน่าจะเป็นไปได้ อย่างมีเหตุมีผล มีหลักเกณฑ์ และช่วยให้เข้าใจแจ่มกระจัง ไม่ใช่สรุปตามอารมณ์ความรู้สึก ทำให้เราบรรจุข้อมูลที่เป็นจริง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ

จากประเด็นดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยมหิดล ทำการหนึ่งคือการบริการวิชาการแก่สังคม จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในหมวด 7 มาตรา 52 ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิตครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูง โดยกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู คณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545)

การพัฒนาครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดชายแดนภาคใต้นี้มีหลายวิธี ซึ่งวิธีหนึ่งที่สามารถพัฒนาครูในเรื่องดังกล่าวได้คือการฝึกอบรมให้ครูทำวิจัยได้ เนื่องจากการฝึกอบรมเป็นกระบวนการพัฒนาหรือฝึกฝน เพื่อเพิ่มความรู้และความสามารถของคนให้เหมาะสมกับงานที่ทำอยู่ (พัฒนา สุขประเสริฐ. 2541 ; จกlnii ชุดมาเทวนทร์. 2542) และการวิจัยในชั้นเรียนของครูเป็นกระบวนการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครู ในชั้นเรียนของตน การวิจัยดังกล่าวให้โอกาสแก่ครูสำรวจและทดสอบความคิดใหม่ๆ วิธีการใหม่ๆ หรือ วัสดุอุปกรณ์ใหม่ๆ ผลจากการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนหลักสูตรและการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนต่อไป (Cross and Steadman. 1996 ; Cross and Angleo. 2005 ; วิชิต สุรัตน์เรืองชัย. 2546) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตราที่ 24 ข้อ 5 ได้กำหนดว่า “ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวย ความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรับรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่ง ของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้

ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิชาการประเภทต่างๆ” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545)

จากที่กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาครุโดยการฝึกอบรมเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครุในสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของครุในการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งส่งผลโดยตรงไปยังการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามรายละเอียดดังนี้
  - 2.1 ความรู้ของครุเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม
  - 2.2 รายงานวิจัยในชั้นเรียนของครุหลังเข้ารับการฝึกอบรม
  - 2.3 ความพึงพอใจของครุต่อการฝึกอบรม
  - 2.4 เจตคติของครุต่อการวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม
3. เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยในชั้นเรียนของครุ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้องค์ความรู้ด้านการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาทั้งรัฐและเอกชน อาจารย์ และนักศึกษา ทั้งระดับชั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน และพัฒนาครุ ตลอดจนผลิตบัณฑิต ด้านศึกษาศาสตร์ต่อไป

2. ได้หลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ตลอดจนช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้ ความสามารถในการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

3. การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในจังหวัดยะลา นราธิวาส ปัตตานี สงขลา และสตูล กองการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน ๕ จังหวัดดังกล่าว ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ได้นำผลการวิจัยไปใช้เป็นสารสนเทศในการกำหนดแผนและแนวทางการดำเนินงานในหน่วยงานต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ ครุระดับประถมศึกษา ใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มาจากการรับสมัคร และกลุ่มเป้าหมายรอง ได้แก่นักเรียนในชั้นเรียนของครูกลุ่มเป้าหมายหลัก

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1. ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครู

2.2.2. คุณภาพรายงานวิจัยในชั้นเรียนของครู

2.2.3. ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมของครู

2.2.4. เจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนของครู

2.2.5. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรม เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

นิยามศัพท์เฉพาะ

หลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง แนวทางการจัดกิจกรรมอย่างมีระบบวิธีการเพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพของครุต้านความรู้ ทักษะ เจตคติ เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน

วิจัยในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการศึกษาเพื่อเน้นในการพัฒนาการเรียนการสอนของครุในชั้นเรียนของตน โดยให้ครุสะท้อนการสอนของตนเอง จากการทดสอบวิธีการใหม่ๆ หรือวัสดุอุปกรณ์ใหม่ๆ

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่างๆ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้ โดยวัดจากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งครอบคลุมความสามารถของผู้เรียน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวิเคราะห์ความสำคัญ/องค์ประกอบ หมายถึง การพิจารณาหรือจำแนกแยกแจ้งองค์ประกอบ จัดหมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญ หรือหาสาเหตุของเรื่องราวเหตุการณ์ได้ชัดเจน

2. ด้านการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะสำคัญของเรื่องราวหรือสิ่งต่างๆ ว่าสัมพันธ์กันอย่างไร เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น จะส่งผลกระทบอย่างไร

3. ด้านการวิเคราะห์หลักการ หมายถึง การหาความสัมพันธ์ ส่วนสำคัญของเรื่องราว หรือสิ่งต่างๆ ว่าสัมพันธ์กันอยู่โดยอาศัยหลักการใด

สังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง สังคมในจังหวัดสงขลา ศรีสะเกษ ยะลา และนราธิวาส ที่อยู่ร่วมกันในความหลากหลายของวัฒนธรรมและความเชื่อค่างๆ

ความรู้ หมายถึง ความสามารถทางสมองของครุ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน สามารถวัดได้จากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

คุณภาพของรายงานการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง คุณภาพซึ่งประเมินจากการกำหนดชื่อเรื่อง ภูมิหลัง วัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัย และสะท้อนผล ซึ่งได้จากแบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือความรู้สึกดีของครุที่มีต่อการฝึกอบรมครุวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งได้จากแบบวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เจตคติ หมายถึง ความคิดเห็นของครุที่มีต่อการวิจัยในชั้นเรียนซึ่งได้จากแบบวัดเจตคติที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาครุสู่การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. การฝึกอบรม
2. การวิจัยในชั้นเรียน
3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
4. สังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
5. ความรู้
6. การประเมินการปฏิบัติ
7. เจตคติ
8. ความพึงพอใจ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
10. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การฝึกอบรม

1. ความหมายของการฝึกอบรม

การฝึกอบรม (Training) เป็นกิจกรรมที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรในองค์การ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการฝึกอบรมไว้ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

พัฒนา ศุขประเสริฐ. (2541) กล่าวว่า การฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือฝึกฝนเจ้าหน้าที่ หรือบุคลากรใหม่ที่จะเข้าทำงานหรือที่ทำงานอยู่แล้วในหน่วยงาน ให้มีความรู้และความสามารถเพิ่มขึ้นจนเหมาะสมกับงานที่ทำอยู่

จงกลนี ชุดามาเทวนทร. (2542) กล่าวว่า การฝึกอบรม คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันเป็นการเพิ่มความสามารถในการทำงานของคน ทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความชำนาญในการปฏิบัติงานรวมทั้งความรับผิดชอบต่างๆที่บุคคลพึงมีต่อหน่วยงานและสิ่งอื่นที่แวดล้อมเกี่ยวข้องกับตัวผู้ปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า การฝึกอบรม คือ การจัดกิจกรรมอย่างมีกระบวนการเพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพของบุคคลในด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ สำหรับนำไปใช้พัฒนาตนเองและองค์กร

2. ประเภทของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมมีหลากหลายประเภทขึ้นอยู่กับบริบทในการพัฒนาบุคลากร ในองค์กร ซึ่งมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

พิชัย ลีพัฒน์ไพบูลย์ (2543) ได้แบ่งวิธีการฝึกอบรม ดังนี้

1. เทคนิคแบบห้องเรียน ได้แก่ การบรรยาย การระดมสมอง การปูจชาเวสชนา (Colloquy) การอภิปรายเป็นคณะ การบรรยายเป็นคณะ (Symposium) การสาขิต

2. เทคนิคแบบกลุ่ม ได้แก่ กรณีศึกษา วิธีประสบเหตุการณ์สำคัญ (Critical Incident Process) การฝึกปฏิบัติงานในเวลาจำกัด (In basket) การประชุมแบบผึ้ง (Buzz Group) การอภิปรายเป็นกลุ่ม/คณะ การแสดงบทบาทสมมติ การประชุมในลักษณะแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกัน (Forum) การฝึกอบรมแบบการใช้ความรู้สึกไวต่อพฤติกรรมของผู้อื่น (Sensitivity Training) การจำลองสถานการณ์ เกม การฝึกอบรมตามตัวแบบหรือ รูปแบบ (Models) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนาคลินิก การประชุมซินดิเกต (Syndicates) การวิเคราะห์การติดต่อซึ่งกันและกัน (Transactional Analysis)

3. การสอนงาน การฝึกอบรมโดยวิธีการสอนงาน การฝึกอบรมโดยวิธีการปฏิบัติงาน การฝึกอบรมโดยสร้างความสัมพันธ์ในงาน การฝึกอบรมโดยวิธีปฎิบัติงานจริง การฝึกสอน ในลักษณะเป็นโค้ช (Coaching)

4. การเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การสอนด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การศึกษาทางไปรษณีย์

5. เทคนิคการสังเกตการณ์ เช่น ทัศนศึกษา การร่วมจัดทำระบบกับผู้จัดการ (Secondment and Attachment)

สมคิด บางโน. (2544) ได้จำแนกวิธีการฝึกอบรมในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. เทคนิคการฝึกอบรมโดยใช้วิทยากรเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้

1.1 การบรรยาย (Lecture) ในการบรรยาย วิทยากรบรรยายตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย อาจใช้สื่อต่างๆ ประกอบการบรรยาย เช่น รูปภาพ แผ่นใส สไลด์ หรือวิดีโอเทป เป็นต้น บางครั้งอาจเปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถาม

1.2 การอภิปรายเป็นคณะ (Panel Discussion) เป็นการอภิปรายโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 - 5 คน ให้ข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข มีพิธีกรหนึ่งคนเป็นผู้ดำเนินการ

อภิปราย ประธาน เชื่อมโยง และสรุปการอภิปรายของวิทยากรแต่ละคน หลังการอภิปรายแล้ว เปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถาม

1.3 การชุมนุมปาฐกถาหรือการประชุมทางวิชาการ (Symposium) เป็นการบรรยายแบบมีวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญประมาณ 2 – 6 คน มีพิธีกรเป็นผู้ดำเนินการอภิปรายและสรุปการบรรยายการชุมนุมปาฐกถามีลักษณะคล้ายการอภิปรายเป็นคณะแต่เน้นหัวข้อวิชาเป็นสำคัญ เมื่อเสร็จสิ้นการบรรยายจะเปิดโอกาสให้ผู้ฟังซักถามปัญหาต่างๆ ได้

1.4 การสาธิต (Demonstration) เป็นการแสดงให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เห็นการปฏิบัติจริงซึ่งการกระทำหรือปฏิบัติจริงจะมีลักษณะคล้ายการสอนงาน การสาธิตนิยมใช้กับหัวข้อวิชาที่มีการปฏิบัติ เช่น การฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ นาฏศิลป์ และขับร้อง

1.5 การสอนงาน (Coaching) เป็นการแนะนำให้รู้จักวิธีปฏิบัติงานให้ถูกต้อง โดยปกติจะเป็นการสอนหรืออบรมในระหว่างการปฏิบัติงาน อาจสอนเป็นรายบุคคลหรือสอนเป็นกลุ่มเล็กๆ ซึ่งผู้สอนต้องมีประสบการณ์และทักษะในเรื่องที่สอนจริงๆ

2. เทคนิคการฝึกอบรมโดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้

2.1 การระดมสมอง (Brainstorming) เป็นการประชุมกลุ่มเล็กไม่เกิน 15 คน เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี โดยปราศจากข้อจำกัดหรือกฎเกณฑ์ใดๆ ในหัวข้อใดหัวข้อนึงหรือปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงว่าจะถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี ความคิดหรือข้อเสนอทุกอย่างจะถูกจดไว้แล้วนำไปกลั่นกรองอีกชั้นหนึ่ง ดังนั้นพอเริ่มประชุมต้องมีการเลือกประธานและเลขานุการของกลุ่มเสียก่อน

2.2 การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz Session) บางครั้งเรียกว่าบู๊ชาร์กру๊ป (Buzz group) หรือฟิลลิป 6 – 6 (Phillip 6-6) เป็นการแบ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นกลุ่มย่อยจากกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อยละ 2-6 คน เพื่อพิจารณาประเด็นปัญหา อาจเป็นปัญหาเดียวกันหรือต่างกัน ในช่วงเวลาที่กำหนด มีวิทยากรอยู่ช่วยเหลือทุกกลุ่ม แต่ละกลุ่มต้องเลือกประธานและเลขานุการของกลุ่มเพื่อดำเนินการ แล้วนำความคิดเห็นของกลุ่มเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ สำหรับการประชุมแบบฟิลลิป 6-6 นั้นเป็นการจัดกลุ่มย่อยอย่างรวดเร็วโดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่นั่งอยู่ในห้องประชุมแฉวหน้า 3 คน ยกเก้าอี้หันกลับไปหาผู้นั่งแฉวหลังตน 3 คน รวมกลุ่มกันเป็น 6 คน ให้เวลาปรึกษากัน 6 นาที และถ้าหากกลุ่มกลับที่เดิม

2.3 กรณีศึกษา (Case Study) เป็นการศึกษาระเบียบวิธีที่รวมมาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ภายใต้สถานการณ์ที่ใกล้เคียงความจริงมากที่สุด เป็นเทคนิคที่เหมาะสมกับกลุ่มเล็กๆ เรื่องที่มีขอบoundaryให้ต้องมีรายละเอียดเพียงพอที่ผู้เข้า

รับการฝึกอบรมจะมองเห็นจุดสำคัญของปัญหาและข้อมูลเพื่อนำมาใช้พิจารณา การศึกษา กรณีศึกษาอาจให้ศึกษาเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มเล็กๆ ก็ได้

2.4 การประชุมแบบฟอรัม (Forum) เป็นเทคนิคที่ใช้กับการประชุมกลุ่มใหญ่ ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการฝึกอบรม โดยการซักถามแสดงข้อเท็จจริง ปรึกษาหารือแสดงความคิดเห็นกับวิทยากร

2.5 เกมการบริหาร (Management Games) เป็นการแข่งขันระหว่างกลุ่มนักศึกษาตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป โดยแข่งขันเพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างโดยย่างหนัก เป็นการให้ปฏิบัติหนึ่งเดือนเหตุการณ์จริง อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับการตีอิฐ การตัดสินใจ การวางแผน การเป็นผู้นำ มุขย์สัมพันธ์ ฯลฯ ขนาดของกลุ่มในการแข่งขันขึ้นอยู่กับเกมที่นำมาใช้

2.6 การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) เป็นการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแสดงบทบาทในสถานการณ์ที่เหมือนจริง โดยกำหนดโครงเรื่องและให้ผู้แสดงคิดคำพูดไปตามห้องเรื่อง และบทบาทที่กำหนด เสร็จแล้วให้ผู้ดูวิเคราะห์เสนอแนวทางแก้ปัญหา วิธีนี้เหมาะสมกับกลุ่มที่กลัวแสดงออกและมีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะวิเคราะห์ตรวจสอบแก้ปัญหา

2.7 การสัมมนา (Seminar) เป็นการประชุมของผู้ที่ปฏิบัติงานอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันแล้วพบปัญหาที่เหมือนๆ กัน เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นทางแนวทางปฏิบัติในการแก้ปัญหาทุกคนที่ไม่ร่วมการสัมมนาต้องช่วยกันพูดช่วยกันแสดงความคิดเห็น ปกติจะบรรยายให้ความรู้พื้นฐานก่อนแล้วแบ่งกลุ่มย่อย จากนั้นนำผลการอภิปรายของกลุ่มย่อยเสนอที่ประชุมใหญ่

2.8 การศึกษาดูงานนอกสถานที่ (Field Trip) เป็นการนำผู้เข้ารับการอบรมไปศึกษาดูสถานที่อื่นนอกสถานที่ฝึกอบรม เพื่อให้พบร่องรอยของจริงซึ่งผู้จัดต้องเตรียมการเป็นอย่างดี

2.9 การประชุมปฏิบัติการ (Workshop) เป็นการฝึกอบรมที่ให้ผู้รับการอบรมได้ปฏิบัติจริง โดยทั่วไปจะมีการบรรยายให้ความรู้พื้นฐานก่อนแล้วจึงให้ลงมือปฏิบัติ อาจเป็นการฝึกการใช้เครื่องมือใหม่ๆ ประชุมเพื่อช่วยกันสร้างคู่มือ หรือประชุมเพื่อสร้างอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น การปฏิบัตินิยมให้ร่วมกันเป็นกลุ่มย่อยๆ มากกว่าปฏิบัติเป็นกลุ่มใหญ่หรือรายบุคคล

2.10 การฝึกการรับรู้ (Sensitivity Training) เป็นกิจกรรมการฝึกประสบการณ์ให้เข้าใจผู้อื่น โดยการสังเกตลักษณะท่าทางของผู้อื่น วิธีการฝึกอบรมจะไม่ใช้การบรรยายหรือบอกหลักเกณฑ์แต่ให้นำพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในห้องฝึกอบรมมาเป็นตัวอย่างสดๆ ร้อนๆ แล้วโยงไปถึงพฤติกรรมอื่นๆ ในขณะปฏิบัติงานในองค์การ

2.11 กิจกรรมนันทนาการ (Recreational Activity) เป็นการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมร่วมกันทำกิจกรรมอย่างโดยย่างหนักหรือหลายอย่าง เช่น การร้องเพลง การปูนเมืองจังหวะพร้อมกัน การร้องเพลงประกอบท่าทาง การเล่นเกมส์สนุก เป็นต้น โดยเน้นการทำกิจกรรมเป็น

กลุ่ม ทั้งนี้เพื่อมุ่งเปลี่ยนทัศนคติและสร้างความสัมพันธ์ ตลอดจนสร้างความสนुกสนานในระหว่างการฝึกอบรม

สรุปว่าการฝึกอบรมนั้นมีหลายวิธี แต่ละวิธีมีข้อดีและข้อจำกัดที่แตกต่างกัน ดังนั้นต้องเลือกวิธีที่เหมาะสมในการฝึกอบรม เพื่อส่งผลต่อประสิทธิภาพของการฝึกอบรม ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการฝึกอบรมที่หลากหลายเพื่อให้ครูที่เข้ารับการฝึกอบรมบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การวิจัยในชั้นเรียน

1. ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัย (Research) หมายถึงกระบวนการเสาะแสวงหาความรู้หรือความจริงโดยใช้
วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 5 ขั้น คือ 1) การกำหนดปัญหา 2) การตั้งสมมติฐานการวิจัย
3) การเก็บรวบรวมข้อมูล 4) การวิเคราะห์ข้อมูล 5) การสรุปและรายงานผลการวิจัย

การวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research) หรือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน
(Classroom Action Research) หรือ การวิจัยของครู (Teacher Research) มีความหมายใน
ลักษณะเดียวกัน ซึ่งได้มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

Cross and Angleo (2005) กล่าวว่าการวิจัยในชั้นเรียน เป็นกระบวนการซึ่งครอบคลุม
การเรียนรู้ของครูในการเรียนการสอน เพื่อจะตอบคำถาม 2 ประเด็นคือ นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดีได้
อย่างไร และ ครูสอนอย่างไรจึงมีประสิทธิภาพ โดยการสังเกตอย่างใกล้ชิด การเก็บรวบรวม
ข้อมูลและสะท้อนกลับสู่การเรียนรู้ของนักเรียน โดยออกแบบการทดลองอย่างรอบคอบ

Mettetal (2005) กล่าวถึงการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนว่าเป็นกระบวนการแสวงหา
ความรู้ของครูอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายของการปฏิบัติในสถานการณ์ในชั้นเรียนนั้นๆ เป็น
วิถีทางที่ทำให้ครูค้นพบว่าสิ่งที่คิดว่าสุดที่เกี่ยวข้องกับงานการสอนในชั้นเรียนคืออะไรเพื่อเป็นข้อมูล
ในการสอนต่อไป

Painter (2005) กล่าวว่าการวิจัยของครู คือวิธีที่ครูมองการสอนของตนและการเรียนรู้
ของนักเรียน โดยครูสร้างคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและสำรวจอย่างเป็นระบบตามที่
คาดหวังไว้ และดำเนินการในสภาพแวดล้อมของการสอน โดยครูใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจาก
แหล่งข้อมูลต่างๆ แล้วสะท้อนต่อสิ่งที่สังเกตได้และทดสอบตามข้อตกลงและความเชื่อซึ่งอยู่บน
พื้นฐานในสิ่งที่กำลังศึกษา หลังจากนั้นร่วมแสดงผลการวิจัยกับผู้วิจัยคนอื่นๆ หรือครู คนอื่นๆ ซึ่ง
ก่อให้เกิดคำถามและมุ่งมองใหม่ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการแสวงหาความรู้ต่อไป

วิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการศึกษาเพื่อเน้นในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูใน
ชั้นเรียนของตน การวิจัยดังกล่าวให้โอกาสแก่ครูสะท้อนการสอนของตนเอง จากการสำรวจและ
ทดสอบความคิดใหม่ๆ วิธีการใหม่ๆ หรือ วัสดุอุปกรณ์ใหม่ๆ ผลจากการวิจัยดังกล่าวจะเป็น
ประโยชน์ต่อการวางแผนหลักสูตรและการสอนต่อไป

2. ประเภทของการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียนสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ตามรายละเอียด ดังนี้ (Mertler, 2006)

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) หมายถึงการวิจัยที่มุ่งวัดและวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวเลขเพื่อช่วยให้เข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล แบ่งเป็นการวิจัยทดลอง และการวิจัยที่ไม่ใช่เชิงทดลอง

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) หมายถึงการวิจัยที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับการวิจัยเชิงปริมาณก้าวคืบมุ่งศึกษาปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นจากมุมมองของมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของการบรรยาย

3. ขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียน

สำหรับการวิจัยในชั้นเรียน ล้วนให้ผู้จะใช้ขั้นตอนการวิจัย เช่นเดียวกับกระบวนการวิจัยโดยทั่วไปดังที่กล่าวมา แต่มีรูปแบบและขั้นตอนอยู่หลายลักษณะ ตามแนวคิดของนักวิชาการแต่ละคน ซึ่งมีประสบการณ์ที่แตกต่างกัน ตามรายละเอียด ดังนี้

Parsons (2005) กล่าวถึงขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

1. ออกแบบสิ่งที่เป็นประเด็นคำถาม ด้วยประวัติและข้อมูลต่างๆ โดยกำหนดเรื่องที่ครุภาระ ความชำนาญที่สุด โดยใช้คำถาม เช่น ครุษณ์จะอะไรในการเรียนการสอน ความสนใจของครุภาระ อะไร คำถามที่สามารถจัดการได้คืออะไร

2. พิสูจน์ให้ได้ว่าการวิจัยนี้เป็นการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด วางแผนเพื่อการดำเนินงาน รวมถึงตารางเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลอะไรคือสิ่งที่ครุภาระยามทำหรือแก้ปัญหาให้สำเร็จ

3. ออกแบบหลักฐานที่ครุต้องการรวบรวมข้อมูล หลักฐานครอบคลุมจากการสอบถาม การสำรวจ การสังเกตจากวิธีโอด การจดบันทึก การสัมภาษณ์ การทดสอบ ผลงานของนักเรียน บันทึกอนุทิน เป็นต้น

4. วิเคราะห์ข้อมูลตามชนิดของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ เช่น อนุทิน บันทึกต่างๆ แล้วอ่านหลักฐานนั้นทั้งหมด ลงรหัสข้อมูลตามรูปแบบ วัดผัง สรุปจากสิ่งที่ได้เรียนรู้โดยไม่เพิ่มเติม ความคิด จินตนาการ

5. ตรวจสอบความเข้าใจโดยการใช้แหล่งข้อมูลหลายแหล่ง และจากการสนทนากับเพื่อนร่วมงาน นักเรียน เพื่อนของนักเรียน เพื่อเพิ่มความเชื่อถือ ได้ของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้

6. รายงานจากสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปยังเพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง ในการประชุม ในวารสาร ต่างๆ สรุปย่อเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ ในรูปแบบของความเรียง โปสเตอร์ วิดีโอ โดยกล่าวถึงปัญหา ที่เปลี่ยนไป หรือไม่เปลี่ยนจากการวิจัย และที่สำคัญคือการร่วมแสดงความคิดเห็นต่อบัญชานี้กับ บุคคลอื่น

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

1. ความหมายของการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์เป็นสมรรถภาพด้านหนึ่งของสมอง ซึ่งนักวิชาการได้ให้แนวคิดของการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2539) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นความสามารถในการแยกแยะ เพื่อหาส่วนบุญ ๆ ของเหตุการณ์เรื่องราวหรือเนื้อหาต่าง ๆ ว่าประกอบด้วย อะไร มีความสำคัญอย่างไร อะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล และเป็นไปอย่างนั้นอาศัยหลักการอะไร

เกรียงศักดิ์ เกรียงศักดิ์. (2546) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการจำแนกแยกแยะ องค์ประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วน ๆ เพื่อค้นหาว่าทำมาจากอะไร มีองค์ประกอบอะไร ประกอบขึ้นมาได้อย่างไร เชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไร

สุวิทย์ mülคា. (2547) กล่าวว่า การวิเคราะห์ เป็นการคิดโดยใช้สมองซึ่งขับเป็นหลัก เป็นการคิดเชิงลึกอย่างละเอียดจากเหตุไปสู่ผล ตลอดจนการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล และผลความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง

สมาคมนิเทศและพัฒนาหลักสูตร (กระทรวงศึกษาธิการ. 2549) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ เป็นทักษะการคิดที่เป็นแกนสำคัญ (Core Thinking Skill) ของทักษะการคิดวิเคราะห์ คือ

1. ทักษะการระบุองค์ประกอบสำคัญหรือลักษณะเฉพาะ
2. ทักษะการระบุความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ
3. ทักษะการจับใจความสำคัญ
4. ทักษะการค้นหาและการระบุความผิดพลาด

กระทรวงศึกษาธิการ (2549 ; อ้างอิงจาก ชوال แพรตติก. 2520) ได้พูดถึง การคิดวิเคราะห์ในเชิงประเมินว่า การคิดวิเคราะห์มี 3 แบบ คือ

1. การวิเคราะห์ความสำคัญ เน้นการระบุความสำคัญของเรื่องราว วัดถูกประสงค์และผลลัพธ์ ระบุเลศนัยของข้อความ เรื่องราว
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ การถามเหตุ ถามผลที่ตามมา หรือผลที่จะปรากฏ
3. การวิเคราะห์หลักการ หลักการของเรื่องใดก็คือความคิดรวบยอดที่มากกว่าหนึ่ง หรือพูดง่าย ๆ คือ หลายความคิดรวบยอดในเรื่องหรือเหตุการณ์ที่ปรากฏ หรือการวิพากษ์วิจารณ์ เรื่องราว ในแง่มุมต่าง ๆ และแง่มุม คือ หนึ่งความคิดรวบยอดหรือในแต่ละแง่มุมอาจเป็นจุดเด่นหรือ จุดด้อยของเรื่องราว

สรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การระบุเรื่องหรือปัญหา จำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูลเพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลหรือหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอแก่การตัดสินใจ แก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์

2. องค์ประกอบของการคิดวิเคราะห์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548) กล่าวว่า องค์ประกอบของ การคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย

1. การตีความ ความเข้าใจ และให้เหตุผลแก่สิ่งที่ต้องการวิเคราะห์เพื่อแปรความ

ของสิ่งนั้นขึ้นอยู่กับความรู้ ประสบการณ์เดิม และค่านิยม

2. การมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่จะวิเคราะห์

3. การช่างสังเกต สงสัย ช่างถาม ขอบเขตของคำถามที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ จะยึดหลัก 5 W 1 H คือ ใคร (Who) อะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไร (When) ทำไม (Why) อย่างไร (How)

4. การหากำความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (คำถาม) ค้นหาสาเหตุ ได้ว่าอะไรเป็นสาเหตุให้ เรื่องนั้นเริ่มกับสิ่งใด ดีอ่าย่างไร เรื่องนี้ควรเกี่ยวข้องเมื่อเกิดเรื่องนี้ ส่งผลกระทบอย่างไร มีองค์ประกอบ ใดบ้างที่นำไปสู่สิ่งนั้น มีวิธีการ ขั้นตอนที่ทำให้เกิดสิ่งนี้อย่างไร มีแนวทางแก้ไข ดีอย่างไรบ้าง ถ้าทำเช่นนี้จะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต ดำเนินเหตุ

สุวิทย์ mülคा. (2547) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. สิ่งที่กำหนดให้ เป็นสิ่งสำคัญที่กำหนดให้วิเคราะห์ เช่น วัตถุ สิ่งของ เรื่องราว เหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ต่างๆ เป็นต้น

2. หลักการหรือกฎเกณฑ์ เป็นข้อกำหนดสำหรับใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่ กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่สิ่งที่มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน หลักเกณฑ์ในการหา ลักษณะความสัมพันธ์เชิงเหตุผล อาจจะเป็นลักษณะความสัมพันธ์ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือ ขัดแย้งกัน เป็นต้น

3. การค้นหาความจริงหรือความสำคัญ เป็นการพิจารณาส่วนประกอบของสิ่งที่ กำหนดให้ตามหลักการหรือกฎเกณฑ์ แล้วทำการรวมรวมประดิษฐ์สำคัญเพื่อหาข้อสรุป

3. กระบวนการคิดวิเคราะห์

สุวิทย์ นุลคำ. (2547) กล่าวว่ากระบวนการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดวัตถุสิ่งของเรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์ เช่น พืช สัตว์ คิน รูปภาพ บทความ เรื่องราว เหตุการณ์หรือสถานการณ์จากข่าว ของจริง หรือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 กำหนดปัญหา หรือวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดประเด็นข้อสงสัยจากปัญหา ของสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ ซึ่งอาจจะกำหนดเป็นคำถามหรือเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์เพื่อค้นหาความจริง สาเหตุ หรือความสำคัญ เช่น ภารนี้ บทความนี้ต้องการสื่อหรืออบอุ่นอะไรที่สำคัญที่สุด

ขั้นที่ 3 กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ เป็นการกำหนดข้อกำหนดสำหรับใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์ในการจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน หลักเกณฑ์ในการหาถักยมและความสัมพันธ์เชิงเหตุผล อาจเป็นถักยมและความสัมพันธ์ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือขัดแย้งกัน

ขั้นที่ 4 พิจารณาแยกแยะ เป็นการพินิจ พิเคราะห์ทำการแยกแยะ กระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ โดยอาจใช้เทคนิคคำถาม 5W 1H ประกอบด้วย What (อะไร) Where (ที่ไหน) When (เมื่อไหร่) Why (ทำไม) Who (ใคร) และ How (อย่างไร)

ขั้นที่ 5 สรุปคำตอบ เป็นการรวมประดิษฐ์ที่สำคัญ เพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบหรือตอบปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้

กระทรวงศึกษาธิการ (2549) ได้กล่าวถึงแนวคิดและหลักการของการวิเคราะห์ว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เข้าใจต้องมีความสามารถในการสื่อสาร เพราการคิดวิเคราะห์ จะต้องผ่านกระบวนการสื่อสาร คือ การรับสารและการส่งสาร

ดังนี้ คือ ดู สังเกต (ภาพ แผนภาพ แผนภูมิ ตาราง) หรือ พิจ (เรื่องราว การสนทนนา บทเพลง บทกลอน ละคร) หรือ อ่าน (ข้อความ เรื่องราว บทกลอน บทสนทนนา) แล้วนำสิ่งที่ได้จากการรับสาร (ดู อ่าน พิจ) สรุปกระบวนการคิดวิเคราะห์ ได้ผลอย่างไร จึงส่งสารออกไป โดยการบอก อธิบาย (การจำแนก เปรียบเทียบเหตุและผล จุดเด่น จุดด้อย หลักการ ความสำคัญของเหตุการณ์) หรือวัดภาพ แผนภาพ (การจำแนก เปรียบเทียบเหตุและผล จุดเด่น จุดด้อย หลักการ ความสำคัญของเหตุการณ์) หรือแสดง ปฏิบัติ (จำแนก จัดกลุ่ม เปรียบเทียบ ข้อมูล

- กระบวนการคิดวิเคราะห์เป็นกระบวนการแก้ปัญหา ซึ่งผู้วิจัยสรุปเป็นขั้นตอนดังนี้
1. ระบุปัญหาและทำความเข้าใจปัญหา จำแนกแยกแยะสิ่งที่โจทย์กำหนดสิ่งที่โจทย์ถาม
  2. กำหนดประเด็นปัญหา โดยแยกแยะเป็นปัญหาย่อย ๆ
  3. รวบรวมข้อมูล โดยพิจารณาข้อมูลในแต่ละส่วนย่อยว่าสัมพันธ์กันอย่างไร
  4. กำหนดหลักการ โดยการตัดสินใจวิธีคิดหาคำตอบ
  5. สรุปผล

4. การวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

Bloom and et.al. (1956) กล่าวว่า การวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นการวัดความสามารถในการแยกแยะส่วนย่อย ๆ ของเหตุการณ์ เรื่องราว หรือเนื้อหาต่าง ๆ ว่า ประกอบด้วยอะไร มีจุดมุ่งหมายหรือประสงค์สิ่งใด นอกจากนั้นยังมีส่วนย่อย ๆ ที่สำคัญนั้นแต่ละเหตุการณ์เกี่ยวพันกันอย่างไรบ้าง และเกี่ยวพันโดยอาศัยหลักการใด จะเห็นว่าสมรรถภาพของ การคิดวิเคราะห์จะเต็มไปด้วยการหาเหตุและผลมาเกี่ยวข้องกันเสมอ การวิเคราะห์จึงต้องอาศัย พฤติกรรมด้านการจำ ด้านความเข้าใจ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ พิจารณา การวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์แบ่งแยกย่อยเป็น 3 ประเภท คือ

1. การวิเคราะห์ความสำคัญ (Analysis of Element) เป็นการวิเคราะห์ว่าสิ่งที่อยู่นั้นอะไรสำคัญหรือจำเป็นหรือมีบทบาทมากที่สุด ตัวไหนเป็นเหตุ ตัวไหนเป็นผล เหตุผลใด ถูกต้องเหมาะสมที่สุด ตัวอย่างคำตาม เช่น สิ่งใดที่ขาดเสียไม่ได้ สอนแบบใดเด็กจึงอყากรเรียน มากกว่าวิธีสอนอื่น ๆ

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of Relationship) เป็นความสามารถในการค้นหา ว่าความสำคัญย่อย ๆ ของเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้นต่างติดต่อเกี่ยวพันกันอย่างไร สอนคล้องหรือ ขัดแย้งกันอย่างไร การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ อาจจะถูกความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องกับเหตุ เนื้อเรื่อง กับผล ตัวอย่างคำตาม เช่น เพราะเหตุใดรุ่งขึ้น ถึงตามแนวโถงของโลก เหตุใดคนตกใจมากจึง เป็นลม

3. การวิเคราะห์หลักการ (Analysis of Organizational Principle) เป็นความสามารถ ที่จะจับค้นเงื่อนไขของเรื่องราวนั้นว่ามีหลักการใด เทคนิคการเรียนอย่างไร จึงช่วยให้คนอ่านมีมโนภาพ หรือยึดหลักปรัชญาใด อาศัยหลักการใดเป็นสื่อสารสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจ คำตามวิเคราะห์ หลักการมักจะมีคำลงท้ายว่า ยึดหลักการใด มีหลักการใดอยู่เสมอ ตัวอย่างคำตามประเภทวิเคราะห์ หลักการ เช่น รถชนตัววิ่งได้โดยอาศัยหลักการใด

สมนึก ก้าวทิบธนี. (2546) กล่าวว่า การวัดการวิเคราะห์เป็นการใช้วิจารณญาณ เพื่อ ไตรตรอง การแยกแยะพิจารณาคุณภาพและอิทธิพลของสิ่งต่าง ๆ หรือเรื่องต่าง ๆ ว่ามีชิ้นส่วนใดสำคัญ ที่สุด ของชิ้นส่วนใดสัมพันธ์กันมากที่สุด และชิ้นส่วนเหล่านั้นอยู่ร่วมกันได้หรือทำงานได้ เพราะอาศัย หลักการใด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1. การวิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การพิจารณาหรือจำแนกว่า ชิ้นใด ส่วนใด เรื่องใด เหตุการณ์ใด ตอบได้สำคัญที่สุดหรือหาจุดเด่น จุดประสงค์สำคัญ สิ่งที่ซ่อนเร้น

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ หมายถึง การค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะ สำคัญของเรื่องราวของสิ่งต่าง ๆ ว่าของชิ้นส่วนใดสัมพันธ์กันรวมทั้งข้อสอบอุปมา อุปนัย

3. การวิเคราะห์หลักการ หมายถึง การให้พิจารณาชิ้นส่วนหรือส่วนประกอบย่อยต่าง ๆ ว่าทำงานหรือยึดกันได้หรือคงสภาพเช่นนี้ได้ ว่าใช้หลักการใดเป็นแกนกลาง จึงสามารถใช้โครงสร้าง หรือหลัก หรือวิธีการที่ยึดถือ

สุวิทย์ มูลคำ. (2547) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์อาจจำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ส่วนประกอบ เป็นความสามารถในการหาส่วนประกอบที่สำคัญของ สิ่งของหรือเรื่องราวต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ส่วนประกอบของพืช สัตว์ ฯลฯ ข้อความหรือเหตุการณ์ เป็นต้น

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของส่วน สำคัญต่าง ๆ โดยการระบุความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญต่าง ๆ โดย การระบุความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลหรือความแตกต่างระหว่างข้อ ได้ยังที่เกี่ยวข้อง และไม่เกี่ยวข้อง

3. การวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการหาหลักความสัมพันธ์ ส่วนสำคัญ ในเรื่องนั้น ๆ ว่าสัมพันธ์กันอยู่โดยอาศัยหลักการใด เช่น การให้ผู้เรียนค้นหาหลักการของเรื่อง การระบุจุดประสงค์ของผู้เรียน ประเด็นความสำคัญของเรื่อง เทคนิคที่ใช้ในการจูงใจผู้อ่าน และ รูปแบบภาษาที่ใช้ เป็นต้น

สรุปได้ว่า การวัดความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์เป็นการวัดความสามารถในการแยกแยะ ของสิ่งต่าง ๆ โดยอาศัยการวิเคราะห์ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ สรุปการคิดวิเคราะห์ ได้ดังนี้

การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนก แยกแยะ องค์ประกอบต่าง ๆ ของ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว เหตุการณ์ และหากความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่าง องค์ประกอบนั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งที่สำคัญของสิ่งที่กำหนดให้โดยวัดจาก คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบที่ผู้จัดสร้างขึ้น ซึ่งครอบคลุม ความสามารถของผู้เรียน 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวิเคราะห์ความสำคัญ หมายถึง การพิจารณาหรือจำแนกแจกแจงองค์ประกอบ จัดหมวดหมู่ จัดลำดับความสำคัญหรือหาสาเหตุของเรื่องราวเหตุการณ์ได้ชัดเจน
2. ด้านการวิเคราะห์ความล้มเหลว หมายถึง การค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะ สำคัญของเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ว่าสัมพันธ์กันอย่างไร เหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น จะส่งผลกระทบอย่างไร
3. ด้านการวิเคราะห์หลักการ หมายถึง การหาหลักความสัมพันธ์ ส่วนสำคัญของ เรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ว่าสัมพันธ์กันอย่างไร อาศัยอาศัยหลักการใด

สังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ภาคใต้ของประเทศไทยมีกลุ่มชน 3 กลุ่มใหญ่อาศัยอยู่ ได้แก่ ชาวไทยพุทธ ชาวไทยเชื้อสายจีน และชาวไทยมุสลิม ดังนั้นประเพณี วัฒนธรรมและสภาพความเป็นอยู่ของกลุ่มชนทั้ง 3 กลุ่มนี้มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไปเกิดเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีการผสมผสานประเพณี วัฒนธรรมของกลุ่มชนต่างๆเข้าด้วยกัน สำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดสตูล สงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีสภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิต สังคม ประเพณี และ วัฒนธรรมต่างๆ ซึ่งมีลักษณะพิเศษเฉพาะท้องถิ่นที่น่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ตามด้วยข้อต่อไปนี้

(สมปราษฐ อัมมะพันธุ์, 2548)

1. ประเพณีล้าช้าง

ล้าช้าง คือ การนำล้าช้างข้ามแม่น้ำเมื่อเสร็จสิ้นฤดูกาลการทำนาและเก็บเกี่ยวแล้ว ชาวนา กันข้าว ส่วนหนึ่ง ไว้เพื่อใช้เป็นพันธุ์ข้าวในปีต่อไป และเลือกมาเพียงกำเนิดหนึ่งเพื่อนำมาทำขวัญข้าวในงาน ล้าช้าง

ล้าช้าง เป็นประเพณีการผลลงนาหรือฉล่องซังข้าว สมัยก่อนมีการทำ “ล้าช้าง” กันทุก หมู่บ้านของชาวนา ทั้งชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ปัจจุบันความนิยมของประเพณีนี้ลดน้อยลง คงเหลือมีทำกันอยู่บางหมู่บ้าน เท่านั้น เช่น ในอำเภอปะนาrectangle อำเภอสายบุรี ของจังหวัดปัตตานี ซึ่งเรียกว่า “ล้าช้าง” ชาวไทยพุทธ ในอำเภอตากใน จังหวัดนราธิวาส เรียกชื่อแตกต่างกันหลายชื่อ เช่น ล้มซัง กินขันมีจีน กินข้าวพ่อง กินท้องข้าว ส่วนชาวไทยมุสลิมบางกลุ่มก็มีการทำประเพณีนี้เรียกว่า “ปูย้อมีเน”

ประเพณีล้าช้างทำขึ้นเพื่อแสดงความขอบคุณต่อพระแม่โพสพหรือพระผู้เป็นเจ้าโดย เชื่อว่าถ้าจัดทำพิธีนี้แล้วจะทำให้ข้าวในนาปีต่อไปออกงามดี ให้ผลผลิตสูง นอกจากนี้ยังเป็นการกร ทำเพื่อความสนุกสนานหรือรื่นเริงของชาวนาหลังฤดูกาลเก็บเกี่ยว

ประเพณีนี้จะทำกันระหว่างเดือน 5 หรือ เดือน 6 ที่อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี พิธีจะทำ ในวันจันทร์ เดือน 6 ของทุกปี จะเป็นวันขึ้นหรือข้างแรมก็ได้ และจะต้องเป็นวันคี่ เช่น วัน ค่ำ 3 ค่ำ หรือ 5 ค่ำ เป็นต้น จะเป็นวันใหม่แล้วแต่ชาวบ้านจะตกลงกัน

2. ทำบุญชายเล

ทำบุญชายเล หรือทำบุญชายทะเล เป็นประเพณีของชาวบ้านซึ่งอาศัยอยู่ในบริเวณ ชายทะเลแถบอำเภอสหทิพะและอำเภอเมือง (บางส่วน) ของจังหวัดสงขลา มีการทำเป็นประจำทุก ปี แล้วแต่หมู่บ้านจะนัดทำบุญวันไหน แต่ส่วนมากจะทำกันหลังวันเข้าพรรษา ก่อนจะทำบุญ ชายเล จะมีการทำบุญที่ศาลากลางหมู่บ้าน เพื่อเป็นสิริมงคลแก่หมู่บ้านและคนในหมู่บ้าน หลังจาก

นั้นอีก 1 - 2 สัปดาห์ จะมีการไปทำบุญชายเล โดยชาวบ้านจะนำบุตรหลานไปทำบุญและเล่นน้ำ ทະເລ สถานที่ทำพิธี จะใช้ศาลาชายทะเล ชาวบ้านทำอาหารหวานเค็มและต้มผูกเป็นพวง ต้มสุก 1 พวง ต้มดิน 1 พวง แล้วเอา หอม กระเทียม ขมิ้น กะปิ เกลือ พริกขี้หนูห่อด้วยใบกระเพือให้เหมือน ห่อต้มแล้วผูกเป็นพวงเหมือนกัน พิธีจะเริ่มเวลาประมาณ 10.00 นาฬิกา ชาวบ้านจะนิมนต์พระสงฆ์ ไปที่ศาลาชายทะเล อารามนาศศิ อารามนาธรรม พระสงฆ์สาวดุมนต์ให้ศีลให้พร ขณะพระสาวด ชาวบ้านจะอาอาหารและเครื่องครัวที่ห่อไว้เป็นพวงมาเวียนบนหัวลูกหลานและคนในครอบครัว โดยเชื่อว่าเป็นการอาเคราะห์ร้ายออกจากตัว แล้วนำไปแขวนบนราวไม้ เมื่อพระสงฆ์สาวดุมนต์จบ ชาวบ้านจะถวายภัตตาหารเพล เสร็จแล้วชาวบ้านจะรับประทานอาหารร่วมกัน ต่อจากนั้นพระสงฆ์ จะเทศนา 1 กัณฑ์ จบแล้วชาวบ้านจะช่วยกันกราบไม้ที่แขวนอาหารไปที่ชายทะเล พระสงฆ์ไป สาวดุมนต์สุดท้ายแล้วกรรณนายเรเวและบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว เสร็จแล้วชาวบ้านจึงช่วยกันยกหัว อาหารเหล่านั้นทึ่งทะเลอเรียกพิธีนี้ว่า “ส่งหาบส่งคอก” อันเป็นเสร็จพิธี ต่อจากนั้นชาวบ้านและ บุตรหลานจะลงเล่นน้ำกันอย่างสนุกสนาน

3. พิธีแห่ปลาช่อง

การแห่ปลาช่อง เป็นพิธีfunของชาวบ้านที่ปฏิบัติกันมาในคำบลพร่อง อำเภอตากใน จังหวัดนราธิวาส กระทำกันเมื่อฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล เพื่อขอให้เทพดับบันดาลให้ฝนตก เพื่อจะ ได้มีน้ำใช้ในการเพาะปลูก เพื่อทำบุญร่วมกันและเพื่อความสนุกสนานรื่นเริง เมื่อชาวบ้านตกลงนัด หมายวันแห่ปลาช่อง ชาวบ้านจะช่วยกันนำดินเหนียวมาปูเป็นรูปปีกปลาช่องแล้วนำปลาช่องไปวาง บนคานหาม ซึ่งบันคานหามนั้นได้ทำรูปอวัยวะเพศชายและเพศหญิงไว้ด้วย หรือบางท้องที่ไม่ทำ เป็นรูปปีกปลาช่อง แต่ทำเป็นอวัยวะเพศชายหญิงเลยที่เดียว สำหรับชาวบ้านที่มาร่วมบวนแห่ บาง คนจะนำสากตำข้าวสาลีแดงครึ่งท่อนมาด้วย บางคนก็นำเครื่องดนตรี เช่น กลอง ฆ้อง ฉิ่ง ตามแต่จะ หาได้มาร่วมบวน บวนนี้จะนัดพร้อมกันที่ศาลาแห่งใดแห่งหนึ่งของคำบล เมื่อบวนพร้อม แล้วก็แห่คานหามไปตามบ้านต่างๆ ถ้าบวนแห่ไปถึงบ้านใด เจ้าของบ้านจะนำน้ำมา孺ปลาช่อง และนำเหล้ามาเลี้ยงคู่ผู้ที่มากับบวนแห่ มีการร้องรำทำเพลงกันครึ่นสนุกสนาน เมื่อแห่ปลา ช่องไปทั่วบ้านแล้ว ครั้นเวลาใกล้ค่ำก็จะอาปลาน้ำดื่มหนึ่นไปโขนหนองน้ำแล้วแยกย้าย กันกลับ ตอนกลางคืนพระสงฆ์จะสาวคลาขอฝน ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า “คากาปลาช่อง” ตอนเช้า วันรุ่งขึ้น ชาวบ้านจะมาร่วมกันทำบุญเลี้ยงพระที่ศาลา ใกล้ๆ ทุ่งนา เป็นอันเสร็จพิธี

4. งานแห่งเจ้าแม่ลีมกอเหนียว

การสมโภชแห่งเจ้าแม่ลีมกอเหนียวจะจัดขึ้นทุกปีในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือนอ้ายตามจันทรคติ ของจีนหรือหลังวันตรุษจีน 14 วัน ตรงกับวันจัทรคติของไทยราवันเพ็ญเดือน ๓ หรือวันมาฆบูชา งานสมโภชจะกระทำการนอย่างน้อมnod พรพาร พิธีจะเริ่มตั้งแต่เช้า ประมาณ 6.00 นาฬิกา โดยจะมีการอัน เชิญรูปสลักเจ้าลีมกอเหนียว “พร้อมด้วยรูปสลักของเทพเจ้าองค์อื่นๆ เช่น พระจีนศักดิสิทธิ์ ซึ่ง ชาวบ้าน เรียกว่า “พระหมอด” เจ้าแม่กวนอิม เจ้าพ่อ果园 อุชาเปี๊ยะง รวมทั้ง โบราณวัตถุอีกด้วย อย่างที่อยู่ภายในศาลเจ้าแล้วแห่แหนไปตามถนนต่างๆ จากศาลาเจ้าเล่งจูเกียง ไปรอบเมืองปัตตานี โดยมีรือขบวนต่างๆ มีคนเดินถือธูป หามกระเช้าดอกไม้และถือธง พร้อมกันนั้นก็มีการเชิดสิงโต การแห่แห่นกร เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ประชาชนทั่วไป

สำหรับประชาชนผู้ครรภชาหั้งชาวไทย ชาวไทยเชื้อสายจีน จากต่างจังหวัดทั่วประเทศและผู้ที่ มีความเลื่อมใสครรภชาจากต่างประเทศ เช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ ฯลฯ ก็จะเดินตามขบวนแห่เป็นทิว แคล เมื่อขบวนแห่ไปถึงเชิงสะพานเดชานุชิตก็จะมีพิธีทำเจ้าแม่ลูกน้ำ กือแห่เกี้ยวประทับของเจ้าแม่ ว่ายข้ามแม่น้ำปัตตานีแล้วว่ายกลับ เป็นพิธีแสดงให้เห็นถึงความมานะพยาຍາมความยากลำบาก ของเจ้าแม่ที่ข้ามน้ำข้ามทะเลตามหาพี่ชายถึงปัตตานี จากนั้นขบวนแห่จึงย้อนกลับไปทำพิธีลุยไฟ ซึ่งจัดทำพิธีบริเวณลานกว้างหน้าศาลเจ้าแม่เล่งจูเกียง โดยการแห่เกี้ยวของเจ้าแม่เดินลุยเข้าไปใน กองไฟที่ลุกโชนเพื่อเป็นการแสดงแสดงอภินิหารของเจ้าแม่ เป็นพิธีสร้างความตื่นเต้นและลงจังใจต่อ ผู้ชมมากสมัยก่อนมีพิธีเดินบันไดควบที่คอมกริบด้วย แต่ทางราชการเห็นว่าเป็นพิธีที่ตื่นเต้นและน่า หวาดเสียวเกินไปจึงได้สั่งให้เลิกจัดไป ในตอนกลางคืน ทางเจ้าภาพผู้จัดงานจะจัดให้มีมหรสพ ต่างๆ เช่น จีว หนังตะลุง มโนราห์ ภาคยนตร์ เป็นการเฉลิมฉลองตลอดคืน โดยเฉพาะการแสดง โนโนราห์ เป็นศิลปะการแสดงที่จะขาดไม่ได้ เพราะว่าเจ้าแม่โปรดมาก

กิตติศัพท์ อภินิหารของเจ้าแม่ลีมกอเหนียวเลื่องลือไปไกล เป็นที่รู้จักกันดีในหมู่ของชาว ไทย ชาวจีนทั่วทั้งประเทศไทยและข้ามประเทศไปถึงมาเลเซีย สิงคโปร์ด้วยเมื่อถึงงานพิธีสมโภชเจ้าแม่ ลีมกอเหนียวประจำปีแล้ว ก็จะมีประชาชนจากทุกสารทิศหลั่งไหลมาเคารพสักการะเจ้าแม่และร่วมพิธี กันอย่างคับคั่ง จังหวัดปัตตานีได้จัดให้เป็นงานประเพณีที่สำคัญประจำจังหวัดมาตรฐานเท่าทุกวันนี้

5. หารือรายอ

ชาวมุสลิมทั่วโลกมีวันเฉลิมฉลองเพื่อความรื่นเริงสนุกสนานที่สำคัญปีละ 2 วัน ชาวไทย มุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้เรียกวันทั้งสองนี้ว่า “หารือราย” หรือ “หารือรายอ”

หารือรายอ มีความหมายว่า วันยึงใหญ่ วันแห่งการรื่นเริงหรือวันสำหรับคนทั่วๆ ไป ส่วนภาษาอาหรับเรียกว่า “อิด” ซึ่งแปลว่า การกลับสู่ที่กลับมา เวียนมา เทศกาลการรื่นเริงสนุกสนาน ความเป็นกบานใจ

เทศกาลหารือรายอนีอุยร์ 2 วัน คือ 1) วันหารือขบวนป้อซอ หรือวันอีดิลฟิฎีรี เป็นวันรื่นเริง เนื่องจากสืบสุดการกีอิคอดในเดือนรอมฎอน เป็นการกลับเข้าสู่สภาพเดิม คือ สภาพที่ไม่ต้องอดอาหาร ไม่ต้องอดน้ำเป็นต้น อิกต่อไป ตอนเช้าตรุกของวันรายอ (วันหารือรายอ) ชาวมุสลิมจะมีการไปเยี่ยมหลุ่มผึ้งศพบรรพบุรุษที่ได้ล่วงลับไปแล้ว เพื่อขอพรให้บุญญาณไปสู่สุขคติเดลัวจะมีการบริจาคทานที่เรียกว่า “ชากตฟิตเราะห์” (การบริจาคข้าวสาร) มีการบริจาคทานแก่คนแก่หรือคนยากจน อนาคต หลังจากนี้ผู้ชายจะพาคนไปที่มัสยิด ทำพิธีสวัสดิ์หมายวันรายอ มีการขอมาจากการเพื่อนร่วมคุณะ ร่วมสังคมเดียวกัน มีการเยี่ยมญาติพี่น้องและมีการเลี้ยงอาหาร 2) วันหารือหัจญ์ หรือวันอีดิลอัฎฮา คำว่า “อัฎฮา” แปลว่า การเชือดพลีเป็นการเชือดสัตว์เพื่อเป็นอาหารแก่ประชาชนและคนยากจน อีดิลอัฎฮา จึงหมายถึงวันรื่นเริงเนื่องในการเชือดสัตว์พลีเพื่อเป็นทานบริจาคแก่คนยากจนและประชาชนทั่วไป ตรงกับวันที่ 10 ของเดือนชูลิจญะห์เป็นเวลาเดียวกับการประกอบพิธีหัจญ์ ณ นครเมกะของมุสลิมทั่วโลก ซึ่งในวันนี้ ชาวมุสลิมจะมีการจัดงานแสดงความยินดีกับการประกอบพิธีหัจญ์ของผู้ที่กำลังแสวงบุญที่มาก นอกเหนือจากการละหมาดร่วมกันแล้วยังมีการเชือดสัตว์ เช่น ควาย วัว แพะ แกะแล้วแจกจ่ายเนื้อสัตว์เหล่านั้นแก่คนยากจน อันเป็นการช่วยเหลือสังคม การเชือดสัตว์พลีนี้ เรียกว่า “กรุบาน” ผลที่ได้จากการเฉลิมฉลองหารือรายอนีหลายประการ เช่น ทำให้เกิดความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน ศิษย์และครูบาอาจารย์ ทำให้ชาวมุสลิมเกิดความเติบโต เอื้อเพื่อเพื่อแผ่ก่อคนยากจน เติบโตเพื่อสังคม เติบโตเพื่อพระผู้เป็นเจ้า เป็นการยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น มิให้มีความเห็นแก่ตัว ไม่มีการเอารัดเอาเปรียบ ทำให้เกิดความสามัคคีและรักสืบทราบซึ่งในความกรุณาปราณีขององค์อัลเลาะห์

สรุปได้ว่า จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้แก่ จังหวัดสตูล สงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส มีความเป็นพหุวัฒนธรรม มีสภาพความเป็นอยู่ วิถีชีวิต สังคม ประเพณี และวัฒนธรรมต่างๆซึ่งมีลักษณะพิเศษเฉพาะถิ่น

ความรู้

1. ความหมายของความรู้

ความรู้เป็นคำさまสาระห่วงคำว่า ความ และคำว่า รู้ ซึ่งตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ.2542 (ราชบัณฑิตสถาน 2546) ได้ให้ความหมายว่า ความ แปลว่า อาการ หรือเนื้อความ และคำว่า รู้ แปลว่า แจ้ง หรือเข้าใจ หรือทราบ เมื่อร่วมเข้าด้วยกันหมายถึง การรู้หรือเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

Bloom and et.al (1956) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “ความรู้เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะเรื่อง หรือเรื่องที่ว่าไป ระลึกถึง วิธีการ กระบวนการ หรือสถานการณ์ต่างๆ โดยเน้นความจำ”

บุญธรรม กิจปริภาบริสุทธิ์ (2549) ได้กล่าวถึงความรู้ในลักษณะต่างๆ คือ ความรู้เป็นข้อเท็จจริงที่มีถูก มีผิด ซึ่งถูกหรือผิดเป็นไปตามหลักวิชาและเหตุผลเชิงวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์หรือตรวจสอบได้ความรู้เป็นภูมิปัญญา (Intellectual) เป็นผลการเรียนรู้ (Learning) และการแก้ปัญหา (Problem solving) ที่สั่งสมได้ และความรู้เป็นความสามารถ (Ability) เชิงพฤติกรรมทางสมอง สามารถวัดได้ด้วยการใช้แบบทดสอบหรือแบบวัด

คำว่าความรู้ มีลักษณะเป็นเพียงแนวคิด (concept) ของพฤติกรรมหรืออาการเท่านั้น มิได้มีส่วนประกอบของเนื้อหา (content) รวมด้วยเดีย เพราจะตามว่า ท่านมีความรู้หรือไม่เคยฯ ไม่ได้ต้องมีเนื้อหาที่ต้องการถ้ารวมอยู่ด้วย จึงตอบได้ เช่น ท่านมีความรู้เรื่องเมืองไทยหรือไม่หรือท่านมีความรู้เรื่องสุขภาพหรือไม่ คำว่าเมืองไทย และ สุขภาพ เป็นเนื้อหาที่เป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้ตอบแสดงพฤติกรรมหรืออาการของความรู้ออกมานแล้วด้วยพฤติกรรมหรืออาการของความรู้ในเนื้อหานั้น สรุปว่าความรู้หมายถึงพฤติกรรมทางสมองของคนซึ่งได้ด้วยแบบทดสอบ

2. ระดับของความรู้

Bloom and et.al (1956) ได้แบ่งระดับความรู้เป็น 6 ระดับ ได้แก่ รู้จำ เข้าใจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมิน

1. รู้จำ (Knowledge) ได้แก่ ความสามารถในการจำหรือระลึกเรื่องราวที่เคยเรียนรู้ เคยมีประสบการณ์มาก่อน ประกอบด้วย

1.1 รู้จำเฉพาะเรื่อง เป็นระลึกข้อมูลในส่วนย่อยๆ ที่เฉพาะเรื่องและที่แยกเป็นส่วนย่อยๆ โดยๆ ได้ เช่น รู้จำบุคคล วัน เดือน ปี สถานที่ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต รู้จำความหมายศัพท์ ศัพท์ลักษณ์ เครื่องหมาย

1.2 รู้จำวิถีทางและวิธีการดำเนินการเฉพาะเรื่อง เป็นการระลึกหรือจำข้อมูลที่เกี่ยวกับระเบียบ แบบแผน ประเพณี แนวโน้มและลำดับก่อนหลัง การแยกประเภทและการจัดหมวดหมู่ เกณฑ์ตัดสินเฉพาะเรื่อง รวมทั้งระลึกหรือจำข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการ เทคนิค และกระบวนการของเรื่องราวด้วยๆ ได้

1.3 รู้จำเรื่องสาเหตุและนามธรรม เป็นการระลึกหรือจำข้อมูลเกี่ยวกับหลักการ ข้อสรุป ทั่วไป ทฤษฎีและโครงสร้าง

2. เข้าใจ (Comprehension) ได้แก่ ความสามารถในการอธิบาย สืบความหมายและขยายความในเรื่องราวด้วยเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยคำพูดหรือเขียนด้วยภาษาของตนเองได้ ประกอบด้วย

2.1 การแปลความ เป็นการให้ความหมาย จับใจความให้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงของสิ่งหรือเรื่องราวด้วยๆ ที่ต้องการสื่อความหมายรวมทั้งการแปลใจความของภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งด้วย

2.2 การตีความ เป็นการอธิบายความหมายหรือสรุปเรื่องราวด้วยการจัดระเบียบหรือเรียงมีเรียงเนื้อหาใหม่

2.3 การขยายความ เป็นการขยายเนื้อหาที่เห็นอยู่ในรูปแบบเดิมที่รู้เป็นการขยายขึ้น ซึ่งอาจ ข้างขึ้น หรือแนวโน้มที่เกิดจากข้อมูลหรือเรื่องราวนี้มี

3. การประยุกต์ (Application) เป็นความสามารถที่ต้องทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในวิธีการ ทฤษฎี หลักการ แนวคิดหรือนามธรรมของเรื่องนั้นๆ แล้วนำวิธีการ ทฤษฎี หลักการ แนวคิด หรือ นามธรรมของเรื่องนั้นไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ที่แตกต่างจากสถานการณ์เดิมได้

4. วิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถในการแยก แตกเป็นชิ้นส่วนย่อยๆ จัดเรียงเป็น ลำดับของส่วนย่อยๆ นั้น ให้เห็นความสำคัญ เห็นความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ประกอบด้วย

4.1 การวิเคราะห์ส่วนประกอบ เป็นการแยก แตกสิ่งที่ต้องการสื่อความหมายให้เป็น ส่วนย่อยๆ ให้เห็นองค์ประกอบที่จะทำให้เป็นและทำความเข้าใจจ่ายชิ้น

4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการแยก แตกสิ่งที่ต้องการสื่อความหมายให้เป็น ส่วนย่อยๆ ประสาน หรือสัมพันธ์เกี่ยวกับของส่วนย่อยๆ นั้น

4.3 การวิเคราะห์หลักดำเนินการ เป็นการแยก แตกสิ่งที่ต้องการสื่อความหมายให้เป็น ระบบดำเนินการ หรือจัดการที่รวมส่วนย่อยๆ เข้าด้วยกัน

5. สังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการรวม ผสม ผสานส่วนย่อยๆ เข้าด้วยกัน ให้เป็นเรื่องเดียวกัน ในลักษณะการจัดเรียงเรียงหรือรวมที่มีแบบแผนหรือโครงสร้างใหม่ที่เคย มีมา ก่อน ประกอบด้วย

5.1 การสังเคราะห์ข้อความ เป็นการผูกข้อความ หรือเขียนเรียงจากความรู้ รวมถึงเสนอแนวความคิดใหม่ๆ ที่เกิดจากความรู้และประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เข้าด้วยกัน

5.2 การสังเคราะห์แผนงาน เป็นการพัฒนาหรือสร้างชุด สร้างเครื่องข่ายที่แสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับของส่วนย่อย ให้รวมกันเป็นเรื่องหนึ่งเรื่องเดียว

6. ประเมิน (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่างๆ ทั้งเนื้อหาและวิธีการ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจจะกำหนดขึ้นเองจากความรู้และประสบการณ์ หรืออาศัยแนวความคิดของผู้อื่นก็ได้ ประกอบด้วย

6.1 การประเมินตามเกณฑ์ภายใน เป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยพิจารณาหรืออ้างอิงจากลักษณะ คุณสมบัติภายในของสิ่งนั้นๆ เป็นหลัก

6.2 การประเมินตามเกณฑ์ภายนอก เป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยพิจารณาหรืออ้างอิงจากลักษณะ คุณสมบัติภายนอกของสิ่งนั้นๆ เป็นหลัก

3. การวัดความรู้

การวัดความรู้ทำได้หลายวิธี ทั้งใช้สังเกต สัมภาษณ์ และใช้แบบวัดส่งให้ตอบ ซึ่งส่วนมากในการวัดจะสร้างเป็นเครื่องมือที่รู้จักกันทั่วไปว่า แบบวัดหรือแบบทดสอบ ซึ่งเป็นชุดคำถามที่จัดทำขึ้นไว้อย่างมีระบบ ระบุเป็น เพื่อวัดความสามารถเชิงพฤติกรรมทางสมองของบุคคล แบบวัดความรู้ที่ใช้มีหลายชนิด มีการจัดชนิดหรือประเภทไว้แตกต่างกันตามลักษณะและวัตถุประสงค์ที่ใช้วัดสำหรับที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยที่นักวิจัยควรทำความเข้าใจ มี 2 ลักษณะ ได้แก่ (บุญธรรม กิตติราษฎร์ 2549)

1. แบบวัดอิงกลุ่มกับอิงเกณฑ์ การวัดความรู้ต้องกำหนดค่าวัตถุประสงค์ของการวัดว่า ต้องการแปลความหมายของผลการวัดเป็นแบบอิงกลุ่มหรือแบบอิงเกณฑ์ ถ้าต้องการแปลผลเป็นอิงกลุ่ม ลักษณะข้อสอบหรือข้อคำถามที่สร้างต้องเป็นเนื้อหาองค์ความรู้ในเรื่องนั้นแบบทั่วๆ ไป ข้อคำถามสร้างขึ้นต้องมีความยากง่ายพอเหมาะสมกับกลุ่มที่ต้องการให้ตอบ และต้องสามารถจำแนกคนที่มีความรู้ดีหรือเก่งกับคนที่ไม่มีความรู้หรือไม่เก่งออกจากกันอย่างเด็ดขาด เพราะต้องการนำผลการวัดของแต่ละคนเปรียบเทียบกัน ข้อคำถามในลักษณะนี้เมื่อเลือกร่วมเป็นแบบวัด เรียกว่า แบบอิงกลุ่ม แต่ถ้าต้องการนำผลการวัดไปเทียบกับมาตรฐานหรือวัตถุประสงค์ว่ามีความรู้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้มากน้อยเพียงใด เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในเรื่องนั้นหรือไม่ เพียงใด โดยการกำหนดคุณตัดของคะแนนที่ต้องทำได้สำหรับใช้เป็นเกณฑ์ตัดสิน ข้อคำถามในลักษณะนี้เมื่อเลือกร่วมเป็นแบบวัด เรียกว่า แบบวัดอิงเกณฑ์

2. แบบวัดความเรียงกับเลือกตอบ การวัดความรู้ด้วยคำถานแบบความเรียง หรือที่รู้จักกันทั่วไป แบบสอนอัตนัย รูปแบบจะมีเนื้อหาตัวคำถานเท่านั้น ส่วนคำตอบจะเว้นที่ว่างหรือกำหนดกระดาษคำตอบไว้ให้เป็นพิเศษ สำหรับให้ผู้ตอบเขียนคำตอบลงไปเอง ผู้ตอบมีอิสระในการตอบ และจะต้องเรียงเรียงความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาทั้งหมดไปในการคิดและเขียน คำถานแบบนี้จะมีปัญหามากในการตรวจให้คะแนน ทั้งความเป็นธรรมและความสะท้อนความเร็ว ฉะนั้นจึงไม่นิยมนำไปใช้เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล แต่นิยมใช้กับการศึกษานำร่อง เพื่อนำคำตอบที่ได้ไปสร้างข้อคำถานและตัวเลือกสำหรับแบบวัดเลือกตอบที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป ส่วนแบบวัดเลือกตอบก็มีรูปแบบการถามหลากหลายชนิด เนื้อหาที่นิยมใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยได้แก่ แบบถูกผิดกับแบบเลือกตอบ

2.1 แบบถูกผิด (True-False Item) กำหนดข้อความมาให้และให้ตอบว่า ถูก หรือ ผิด ใช่ หรือไม่ใช่ เป็นจริง หรือไม่เป็นจริง อย่างใดอย่างหนึ่ง สามารถนิยมใช้ให้ตอบถูกผิด เช่น

2.1.1 แบบข้อความเดียว รูปแบบที่พับกันทั่วไป คือ กำหนดข้อความที่สมบูรณ์มาให้ผู้ตอบจะต้องตอบว่าถูก (/) หรือผิด (X) ลงหน้าข้อความนั้น

2.1.2 แบบสองข้อความสัมพันธกัน รูปแบบนี้กำหนดข้อความมาให้ 2 ข้อความการตอบ ถ้าข้อความทั้งสองสัมพันธกันถูกต้องตามหลักวิชาการให้ตอบถูก (/) และถ้าไม่สัมพันธกันให้ตอบผิด (X)

2.1.3 แบบข้อความหลักตามด้วยข้อความย่อย รูปแบบนี้ตัวคำถานเป็นข้อความหลัก และตัวคำถอนเป็นข้อความย่อย แต่ละข้อความหลักจะมีหลายๆ ข้อความย่อย จะมีทั้งถูกและผิดคละกัน กำหนดให้ผู้ตอบระบุว่าข้อความย่อยใดถูก (/) ข้อความย่อยใดผิด (X) ซึ่งมิใช่เป็นคำตอบที่ถูกต้องของข้อความหลักกับตัวเลือกที่เป็นตัวลงหรือตัวเลือกผิด

2.2 แบบเลือกตอบ (Multiple Choices) รูปแบบทั่วไปของแบบวัดชนิดเลือกตอบจะมีตัวคำถาน (Item) ซึ่งเขียนเป็นประโยคสมบูรณ์และมีตัวเลือกตอบ (Option) กำหนดไว้ให้เลือกตอบอาจจะมี 3 ตัวเลือก, 4 ตัวเลือก, 5 ตัวเลือก หรือ 6 ตัวเลือก ก็ได้ ส่วนมากใช้ 4 หรือ 5 ตัวเลือก ในส่วนที่เป็นตัวเลือกตอบประกอบด้วยตัวเลือกถูก (Key) กับตัวเลือกที่เป็นตัวลงหรือตัวเลือกผิด

2.2.1 แบบตัวเลือกตอบถูกตัวเดียว (One Correct Answer) แบบนี้มีตัวเลือกถูกต้องเพียงตัวเดียว นอกนั้นเป็นตัวลงทั้งหมด

2.2.2 แบบตัวเลือกถูกที่สุด (Best Answer) แบบนี้ตัวเลือกจะถูกทุกข้อ แต่จะมีเพียงข้อเดียวถูกต้องมากที่สุด คำสั่งในการตอบจะบอกว่าให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

2.2.3 แบบให้เลือกตัวเลือกผิด (False Answer) รูปแบบนี้ตรงกันข้ามกับแบบแรก แทนจะมีคำตอบถูกตัวเลือกเดียวที่มีคำตอบผิดเพียงตัวเดียวเดียว นอกนั้นถูกหมดและให้ผู้ตอบเลือกตัวเลือกที่ผิด คำถามอาจตั้งได้หลายแบบ

2.2.4 แบบเปรียบเทียบ (Analogy Type) รูปแบบตัวถามจะบอกสิ่งของสองชนิด เปรียบเทียบกัน ให้เห็นความสัมพันธ์กัน โดยใช้เกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วกำหนดสิ่งของที่สาม มาให้ผู้ตอบ จะต้องหาสิ่งของที่ 4 มาเป็นคำตอบจากที่กำหนดให้ ให้มีความสัมพันธ์กับสิ่งที่สาม ตามหลักเกณฑ์เดียวกันกับสิ่งที่สอง

สรุปว่าแบบวัดความรู้ที่ใช้มีหลากหลายชนิด มีการจัดชนิดหรือประเภทไว้แตกต่างกันตามลักษณะ สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยเลือกใช้แบบทดสอบแบบเลือกตอบวัดความรู้เรื่องวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยวัดตามระดับความรู้ของบุคคล

การประเมินการปฏิบัติ

1. ความหมายของการประเมินการปฏิบัติ

Sweet (1993) กล่าวว่า “การประเมินการปฏิบัติเป็นแบบของการทดสอบ ซึ่งต้องการให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมที่ได้ผู้ประเมินที่มีประสบการณ์หรือครุหรือผู้ร่วมงานที่ได้รับการฝึกแล้วจะตัดสินคุณภาพของงานของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์ที่ได้ตกลงกันไว้”

สำนักงานเทคโนโลยีการประเมิน (OTA) ของรัฐสภาของสหรัฐอเมริกา ได้ให้ความหมายของการประเมินการปฏิบัติว่า “การประเมินการปฏิบัติคือวิธีการทดสอบซึ่งกำหนดให้นักเรียนสร้างคำตอบหรือผลงานซึ่งแสดงความรู้และทักษะของเข้า” (Elliot,1995)

Nitko (1996) กล่าวถึงการประเมินการปฏิบัติว่า “การประเมินการปฏิบัติคือ กระบวนการซึ่งครุใช้งานที่มอบหมายหรือชี้แจงงานเพื่อให้ได้รับข้อมูลว่านักเรียนเรียนรู้ได้อย่างไร”

Stenmark (1996) กล่าวถึงการประเมินการปฏิบัติว่า “การประเมินการปฏิบัติในวิชาคณิตศาสตร์เกี่ยวข้องกับการเสนองาน โครงการ หรือการสืบสานสอบสวนในวิชาคณิตศาสตร์ซึ่งครุมอบหมายให้นักเรียน แล้วสังเกต สมมاثยณ์และพิจารณาผลงานของนักเรียนเพื่อประเมินว่านักเรียนรู้และสามารถทำอะไรได้”

สรุปว่าการประเมินการปฏิบัติ เป็นกระบวนการการประเมินซึ่งครุมอบหมายให้นักเรียนทำงาน หรือชี้แจงงาน แล้วสังเกตสมมاثยณ์และพิจารณาผลงานของนักเรียนเพื่อประเมินว่านักเรียนรู้และสามารถทำอะไรได้

2. ลักษณะทั่วไปของการประเมินการปฏิบัติ

สำนักงานเทคโนโลยีการประเมินของรัฐสภาของสหรัฐอเมริกา (OTA) กล่าวถึงลักษณะของการประเมินการปฏิบัติไว้ดังนี้ (Elliot,1995)

2.1 การสร้างงานหรือคำตอบของนักเรียนมากกว่าการเลือกคำตอบ

2.2 การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน โดยตรงต่อชื่นงานคล้ายกับงานที่ปฏิบัติในชีวิตจริงนอกโรงเรียน

2.3 ความเข้าใจที่ชัดเจนของการเรียนรู้และกระบวนการในการคิดของนักเรียนแสดงด้วยคำตอบของนักเรียนเอง

การประเมินการปฏิบัติวัดสิ่งที่สอนในหลักสูตร มี 2 ความหมายหลักที่จะอธิบายถึงการประเมินการปฏิบัติ (Elliot,1995)

- 1) การปฏิบัติ (Performance) คือ การสร้างคำตอบหรืองานของนักเรียนที่สังเกตได้ทางตรงหรือทางอ้อมโดยดูจากผลงาน
- 2) การประเมินตามสภาพจริง (Authentic) คือ การประเมินธรรมชาติของงานและบริบทที่เกี่ยวข้องและแสดงถึงปัญหาหรือประเมินในชีวิตจริง

3. เทคนิคในการประเมินการปฏิบัติ

พรพิพย์ ไชยโส (2541) ได้กล่าวถึงเทคนิคบางประการในการประเมินการปฏิบัติดังนี้

1. การทำโครงการ (Project) โครงการเป็นสิ่งที่ให้นักเรียนสามารถแสดงความสามารถอย่างลึกซึ้งถึงการบูรณาการความรู้และทักษะต่างๆ กันเข้าด้วยกัน เป็นสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนแสดงสมรรถภาพต่างๆ อย่างกว้างขวางโดยการใช้ชีวิตรการต่างๆ ที่หลากหลายกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงให้เห็นถึงความริเริ่มและการสร้างสรรค์ในการทำงาน ครูหรือผู้ประเมินที่จะให้คะแนนต้องกำหนดเป้าหมายของการทำโครงการ และแจ้งให้นักเรียนได้รับทราบเกี่ยวกับเป้าหมายดังกล่าว ก่อนการทำโครงการด้วย

2. การทำโครงการเป็นกลุ่ม (Group Project) การทำโครงการเป็นกลุ่มจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนจำนวนหนึ่งทำงานด้วยกันเพื่อแก้ปัญหาโดยปัญหานั่นที่มีความซับซ้อนเพียงพอที่จะต้องใช้กลุ่มทำงานร่วมกัน ซึ่งกระบวนการในการทำงานจะประกอบด้วยการวางแผนงานการสืบค้นข้อมูล การอภิปรายร่วมกัน คิดร่วมกันในการแก้ไขปัญหา และการจัดแสดงผลงานของกลุ่ม เทคนิคนี้เป็นเทคนิคที่น่าสนใจ เพราะเป็นเทคนิคที่ก่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงานและสนับสนุนให้เกิดผลการเรียนรู้ที่มีคุณค่า

3. การสัมภาษณ์และการแสดงออกด้วยการพูด (Interview/Oral Presentation) เป็นเทคนิคที่ทำให้นักเรียนได้แสดงความรู้ของเข้าอกมาด้วยการใช้คำพูด การสัมภาษณ์จะช่วยกระตุ้นให้ครูได้คำตอบมากกว่าการตอบคำถามปลายเปิดจากแบบสอบถามรายดินสอนการวัดความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศ โดยการให้ผู้เรียนแสดงความสามารถด้วยการพูด สามารถทำให้ครูตรวจสอบถึงความคล่องแคล่วและความเหมาะสมในการใช้ภาษาตลอดจนการออกเสียงได้ซึ่งครูอาจใช้เทปบันทึกเสียงและเทปบันทึกภาพเป็นเครื่องมือช่วยทำให้เทคนิคนี้สามารถนำมาใช้ตรวจสอบความสามารถของนักเรียนได้ดีขึ้น

4. การใช้คำถามที่ให้ผู้ตอบสร้างคำตอบด้วยตนเอง (Constructed Response Question) การให้ผู้ตอบสร้างคำตอบด้วยตนเองอาจเลือกคำตอบที่กำหนดให้ เป็นอีกเทคนิคในการประเมินการปฏิบัติ รูปแบบอาจให้เติมข้อความหรือตอบสั้น หรือวิชาภาพหรือแผนภูมิ แผนผังหรือเขียนขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาทางด้านต่างๆ ซึ่งเป็นวิธีที่ครุศาสตร์นำมาใช้ได้บ่อยครั้งในห้องเรียนในวิชาต่างๆ

5. การเขียนความเรียง (Essay) เป็นเทคนิคที่ครุศาสตร์นำมาใช้แต่ด้วยความต้องการเพื่อตรวจสอบความเข้าใจในการเรียนวิชาต่างๆ โดยใช้การเขียนบรรยาย การวิเคราะห์ การอธิบาย หรือการสรุป การเขียนความเรียง ทำให้ครุศาสตร์ตรวจสอบได้ว่า นักเรียนสามารถใช้ข้อเท็จจริงหลักการต่างๆ ตลอดจนการรวมข้อมูลความคิดในการนำเสนอได้ดีเพียงใด การตอบคำถามแบบความเรียงต้องการให้นักเรียนแสดงความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ในสิ่งที่ได้รับประสบการณ์ไป นอกจากนั้นความเรียงและผลงานการเขียนต่างๆ ของผู้เรียนยังสามารถทำให้ครุศาสตร์ตรวจสอบหักษะอื่นๆ ซึ่งรวมทั้งการสะกด การใช้ไวยากรณ์ การลำดับเหตุการณ์หรือเหตุผลในการนำเสนอ การวางแผนสร้างของประโยคด้วย

6. การทดลอง (Experiments) เป็นเทคนิคที่สามารถนำมาใช้ทดสอบความเข้าใจในมโนทัศน์ทางวิทยาศาสตร์และกระบวนการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ได้อย่างคึกคักในการประเมินจะกระตุ้นให้นักเรียนลงมือทำการทดลองโดยการตั้งสมมติฐาน การวางแผนและการดำเนินการทดลอง การเขียนข้อสรุปการใช้ทักษะการวัด การประมาณค่าและนำข้อเท็จจริงตลอดจนมโนทัศน์ต่างๆ ไปใช้

7. การจัดนิทรรศการและการสาธิต (Exhibition and Demonstrations) เทคนิคนี้จะให้โอกาสแก่นักเรียนได้แสดงความรอบรู้ของเข้าใจทางวิชาต่างๆ เช่น นักเรียนที่เรียนวิชาชีววิทยาสามารถแสดงความเข้าใจในการเลือกใช้เครื่องมือและความสามารถในการผ่าตัด กบหรือไส้เดือนเพื่อแสดงถึงอวัยวะที่เป็นระบบทางเดินอาหาร ได้ในวิชาภาษาไทยอาจให้นักเรียนทำโครงงานค้นคว้าและจัดนิทรรศการวันสำคัญต่างๆ ของไทย

8. แฟ้มสะสมงาน (Portfolios) เป็นสิ่งที่สะสมรวบรวมผลงานของนักเรียนซึ่งช่วยแสดงให้เห็นภาพของการปฏิบัติหรือการแสดงออกของนักเรียนแต่ละคนตลอดช่วงเวลาของการปฏิบัติ การที่นักเรียนเป็นผู้สะสมงานของเข้าใจด้วยกันทำให้เขาต้องประเมินงานด้วยตัวเขามาก่อนว่าจะเลือกงานชิ้นใดเพื่อนำมาแสดงในแฟ้มสะสมงาน แฟ้มสะสมงานสามารถใช้ในวิชาภาษา ซึ่งเป็นที่รวมของสำเนาเอกสารก่อนทำจริง งานที่ปรับปรุงแล้วงานที่กำลังดำเนินการอยู่ และงานที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว ที่จะแสดงถึงพัฒนาการของนักเรียนแฟ้มสะสมงานสามารถนำมาใช้ในวิชา

วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะและวิชาอื่นๆ ที่จะต้องได้รับการวางแผนเพื่อจะนำมาใช้เพื่อสาขิต หรือแสดงถึงความสามารถและทักษะตลอดจนคุณลักษณะต่างๆ ของนักเรียนในรายวิชาต่างๆ นั้น

4. เกณฑ์การประเมินการปฏิบัติ

4.1 หลักการสร้างเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติ

Fuchs (1995) กล่าวถึงหลักการสร้างเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติดังนี้

1. วัดผลการเรียนรู้ที่สำคัญ ขอบเขตซึ่งการประเมินการปฏิบัติวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่สำคัญขึ้นอยู่กับการประเมินเฉพาะของปัญหาหรืองาน ซึ่งงานควรจะสะท้อนการปฏิบัติจริงที่สำคัญตามผลการเรียนรู้ของนักเรียนที่ต้องการ ซึ่งตรงกับชีวิตการทำงานและชีวิตประจำวัน งานการประเมินการปฏิบัติควรสัมพันธ์กับวิธีการสอนเฉพาะซึ่งจัดขึ้นในโรงเรียนตามสภาพที่เป็นจริง

2. กำหนดค่าดูประسังทั้งสามด้านของการประเมิน ในเรื่องการประเมินการปฏิบัติ นั้น ยังเป็นสิ่งที่ไม่ชัดเจนว่าการประเมินการปฏิบัติสามารถใช้วางแนวทางการจัดการเรียนการสอน หรือการตัดสินใจในการประเมินผลรายหน่วย รูปแบบหลากหลายของปัญหาสามารถรวมความคิด รวบยอดที่เหมือนกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคน แม้ว่าการประเมินการปฏิบัติจะมีการกำหนดค่าดูประสังทั้งสามด้าน วิธีการปฏิบัติโดยเฉพาะ แต่ก็ยังต้องพัฒนาต่อไป

3. จัดทำคำอธิบายที่ชัดเจนของการปฏิบัติของนักเรียน ซึ่งสามารถเขื่อมโยงกับการสอน เมื่อกำหนดความคิดรวบยอดต่างๆ ในด้านความหมายสมกับวัยสถานการณ์ที่เป็นจริงในงาน การประเมินการปฏิบัติแล้ว ครูสามารถสร้างภาพการปฏิบัติของนักเรียนตามทักษะอาชญาและยุทธวิธี การแก้ปัญหาของนักเรียน ได้ อย่างไรก็ตามการกระทำดังกล่าวขึ้นอยู่กับทักษะของครูในการระบุ ความสามารถของนักเรียน การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน และเกี่ยวข้องระหว่าง การสังเกตกับเทคนิคการสอน โดยเฉพาะวิธีการแนะนำแนวทางหรือ การจัดทำประวัติโดยย่อเกี่ยวกับ ความสามารถของนักเรียนที่ต้องการ

4. การทำให้เกิดความสอดคล้องกับรูปแบบการสอนที่หลากหลายรูปแบบในทาง ทฤษฎีนั้น การประเมินการปฏิบัติสามารถใช้ได้กับวิธีการสอนหลายรูปแบบ ครุควรถดลองโดยใช้ วิธีสอนหลากหลายรูปแบบในขณะที่ทำการประเมินการปฏิบัติ โดยเฉพาะกับนักเรียนที่มีปัญหาการเรียน

5. ครูสามารถบริหาร ให้คะแนนและแปลความหมายได้จ่าย การประเมินการปฏิบัติ ต้องการเวลามากเพื่อออกรอบและบริหารการประเมินและการตรวจสอบการปฏิบัติของนักเรียน อย่างละเอียด เป็นการจ่ายที่จะเห็นวิธีการที่การประเมินการปฏิบัติสามารถสร้างแผนที่แตกต่างกัน

สำหรับยุทธวิธีที่ใช้กับนักเรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งครูที่สอนในชั้นเรียนที่มีนักเรียน 20-30 คน จะไม่สามารถจัดการได้ นักพัฒนาการประเมินการปฏิบัติต้องการแก้ปัญหาวิธีใช้แผนการประเมินการปฏิบัติในสภาพชั้นเรียนที่มีข้อจำกัด

6. การให้ครูและนักเรียนรู้เป้าหมายของการเรียนรู้ การประเมินถูกกำหนดภายใต้เป้าหมายของการสอน ครูควรสามารถใช้การประเมินการปฏิบัติในการสอน โดยตรงและสามารถใช้การประเมินการปฏิบัติเพื่อตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ของแต่ละคน อย่างไรก็ตามการประเมินการปฏิบัตินี้ขึ้นอยู่กับการกำหนดการให้คะแนนแบบ Scoring Rubric ให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม และสามารถมองเห็นได้

7. การสร้างข้อมูลที่มีความหมายและถูกต้อง (เช่น ความเที่ยงและความตรง) การประเมินการปฏิบัติสามารถกำหนดทิศทางในอนาคตของการประเมินชั้นเรียน แต่การประเมินการปฏิบัตินี้ต้องการการตรวจสอบที่ละเอียดและการพัฒนาภารกิจที่จะกำหนดลงไปเป็นข้อกำหนดของการประเมิน

4.2 การกำหนดเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติสำหรับประเมินชั้นงาน

Eric (1993) กำหนดเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติสำหรับประเมินชั้นงาน ดังนี้

1. การใช้คอมพิวเตอร์

ผลงานของนักเรียนสามารถรวบรวมและประเมินในลักษณะต่อไปนี้

1.1 นักเรียนพิจารณาตัวแปรอิสระที่เป็นไปได้อย่างเป็นระบบอย่างไร

1.2 นักเรียนควบคุมตัวแปรอิสระที่เข้าทดสอบสมมติฐานอย่างเป็นระบบ
หรือไม่

1.3 นักเรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์เชิงปริมาณระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามหรือไม่

2. การนำเสนอค้ายากเปล่า งานนี้ให้นักเรียนเสนอผลของงานจากการทำโครงการต่อครู โดยมีการถามคำถามที่ชัดเจน และให้มีช่วงเวลาของการถามคำถาม ซึ่งคำถามมีลักษณะท้าทายให้นักเรียนแสดงแนวคิดออกมาก การนำเสนอของนักเรียนสามารถประเมินได้จากสิ่งต่อไปนี้ (1) ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง (2) ความชัดเจน (3) ความมีเหตุผล (4) การตอบคำถาม และ (5) ผู้ฟังแสดงออกว่าเข้าใจ

3. การจับคู่อธิบาย งานนี้ทำให้การประเมินความสามารถของนักเรียนในด้านการฟังและการอธิบายความคิดเป็นไปได้ เริ่มแรกนักเรียนคนหนึ่งอธิบายโครงการที่เขาทำหรือความคิดรวบยอด เช่น แรงดึงดูดของโลก ที่เขาได้เรียนมาให้เพื่อนฟัง และนักเรียนทั้งสองก็ слับบทบาทกัน นักเรียนใช้กระดานดำหรือสีตัดหินปูรูปที่เหมาะสม ในการประเมินผู้อธิบายอาจใช้เกณฑ์

เดียวกับการนำเสนอด้วยปากเปล่า สำหรับการประเมินผู้ฟังสามารถประเมินในด้านต่อไปนี้ (1) คุณภาพของคำถ้า (2) ความสามารถในการสรุปคำอธิบายของผู้อธิบาย (3) ความสามารถในการทำให้เกิดความคิดกระจั่งขึ้น และ (4) ความเหมาะสมของจังหวะในการซักถามระหว่างการนำเสนอ

4. การสัมภาษณ์ความก้าวหน้า งานนี้เป็นงานที่สัมภาษณ์นักเรียนผ่านทางวีดิทัศน์ เกี่ยวกับชั้นของการพัฒนาโครงการของนักเรียน ขณะที่การแสดงความก้าวหน้าของนักเรียนด้วยรายงานแสดงความเข้าใจในความคิดรวบยอดหลักของนักเรียน บันทึกที่ใช้ในการประเมินประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้ (1) ความเข้าใจที่ลึกซึ้ง (2) ความซัดเจนของการอธิบาย (3) ความยุติธรรมของการตัดสิน/ระดับของการสะท้อน (4) การใช้ตัวอย่างและการอธิบายที่ดี (5) ระดับของความก้าวหน้าเมื่อเทียบกับระยะเริ่มแรกของนักเรียน และ (6) ความเข้าใจของภาพรวมของโครงการ

5. การสาขิตโดยวีดิทัศน์ นักเรียนต้องสาขิตงานของเข้าและอธิบายต่อหน้า คณะกรรมการจากสาขาวิชกรรมว่าเครื่องมือของเขารажานอย่างไร และเหตุผลที่ออกแบบนอย่างนี้ นักเรียนยังต้องทดสอบการทำางของเครื่องมือค้วม

เจตคติ

1. ความหมายของเจตคติ

ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของเจตคติ สรุปได้ดังนี้

ดวงแข จงเจริญ. (2540) กล่าวว่า เจตคติหมายถึง สภาพความพร้อมทางจิตใจและ อารมณ์ของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่ง ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ การรับรู้ ทำให้บุคคลมีแนวโน้มการแสดงออกทางพฤติกรรมไปตามความคิดหรือความรู้สึกที่มีต่อ สภาพการณ์นั้นๆ

อัมพา ชองทุมมินทร์. (2542) ให้ความหมายของเจตคติไว้ว่า เป็นร่องเกี่ยวกับ ความรู้สึกนึงก็คิดที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเป็นบุคคลหรือสิ่งของ และเป็นตัวชี้แนวแนวทางการแสดง พฤติกรรม ถ้าเจตคติไม่ดีจะอยู่หนีหรือต่อต้านพฤติกรรมนั้นๆ ถ้ามีเจตคติที่ดีจะแสดงออกโดยการ เข้าร่วม เจตคติจึงเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมนั้นๆ

นวรัตน์ ปลื้มสติ. (2544) กล่าวว่า เจตคติหมายถึง ความคิดความรู้สึกและความเชื่อมั่น ของบุคคลที่มีต่อประสบการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่บุคคลได้รับ โดยมีแนวโน้มที่จะตอบสนองหรือ แสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะหนึ่ง คือ ทางบวก หรือเจตคติที่ดีอีกลักษณะหนึ่ง คือทางลบ หรือเจตคติไม่ดี

สรุปได้ว่า เจตคติ หมายถึง ความคิด ความรู้สึก และแนวโน้มของการแสดงออกมาใน ลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ถ้าแสดงออกในทางสนับสนุนเมื่อมีความรู้สึกเห็นดีเห็นชอบต่อสิ่งนั้นใน ทางบวกคือเจตคติที่ดี ถ้าแสดงออกไม่เห็นด้วยในทางลบคือเจตคติที่ไม่ดี โดยเจตคติของบุคคล สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้

2. องค์ประกอบของเจตคติ

ประสาน อิศรปรีดา. (2523) ได้สรุปองค์ประกอบของเจตคติไว้ว่า 3 ประการ ดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความรู้ (Cognitive Component) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เนื้อหา หรือข้อเท็จจริง หรือมีสังกัดกับเกี่ยวกับสิ่งนั้น

2. องค์ประกอบด้านความรู้สึกหรืออารมณ์ (Affective Component) ได้แก่ ความรู้สึก พ้อใจ ไม่พอใจ ชอบ ไม่ชอบ

3. องค์ประกอบด้านแนวโน้มของการกระทำ (Action Component) กือที่ชอบอะไร อย่างใดอย่างหนึ่ง จะมีแนวโน้มประกอบพฤติกรรมในแนวที่ชอบนั้น

Shaver. (1977) ได้กล่าวว่า เจตคติประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน

1. องค์ประกอบของทางด้านความรู้ (Cognitive Component) หมายถึงการรับรู้ของบุคคลที่เกี่ยวกับวัตถุ หรือเหตุการณ์ต่างๆ รวมทั้งความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้น

2. องค์ประกอบของทางด้านความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าที่รับ อาจจะเป็นไปในทางที่ดีหรือไม่ดี ถ้าบุคคลมีความรู้สึกไม่ดีต่อสิ่งใด บุคคลก็จะไม่ชอบสิ่งนั้นถ้าบุคคลมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งใดก็จะเกิดความชอบต่อสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบของทางด้านแนวโน้มพฤติกรรม (Behavioral Component) หมายถึง ความโน้มเอียงของบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกของตนคือ การยอมรับหรือไม่ยอมปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของเจตคติ ประกอบด้วย องค์ประกอบของทางด้านความคิด องค์ประกอบของทางด้านอารมณ์ และองค์ประกอบของทางด้านแนวโน้มพฤติกรรม

ความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

อรทัย บุญช่วย. (2544) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจว่า หมายถึง ความพึงพอใจเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ ความรู้สึกและทัศนะของบุคคลอันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและจูงใจ ซึ่งจะปรากฏออกมาย่างพฤติกรรมโดยแสดงออกมาย่างลักษณะของความชอบ ความพอใจที่จะเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

อุทัยพรรณ สุดใจ. (2544) ได้กล่าวถึงความพึงพอใจว่า หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยอาจจะเป็นไปในเชิงประเมินค่า ว่าความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

จิราพร หนูลาย. (2550) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความสุขที่เกิดจากการปฏิบัติงานเมื่อได้รับการสนองความต้องการของตนทำให้เกิดความรู้สึกดีที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือความรู้สึกดีที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ปฏิบัติ อาจเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

2. จิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

วรรธนี ลินยักษร. (2546) ได้กล่าวถึงแนวคิดนักจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการจูงใจ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. นักจิตวิทยากลุ่มพฤติกรรมนิยม นักจิตวิทยากลุ่มนี้ให้ทัศนคติเกี่ยวกับการจูงใจว่า เครื่องล่อหรือสิ่งล่อใจ โดยเฉพาะร่างรักมีความสำคัญในการจูงใจบุคคลให้มีพฤติกรรมเกิดขึ้น แรงวัลที่ดีจะต้องสามารถดึงดูดใจบุคคลให้ออกกระทำและมีความพึงพอใจในแรงวัลที่ได้รับหลังจากกระทำเสร็จสิ้นลง นักจิตวิทยากลุ่มนี้จึงให้ความสำคัญของการจูงใจภายนอกมาก

2. นักจิตวิทยากลุ่มปัญญา尼ยม นักจิตวิทยากลุ่มนี้คัดค้านทัศนะของกลุ่มพฤติกรรมนิยม โดยอธิบายว่า พฤติกรรมทั้งหลายของบุคคลถูกกำหนดขึ้นมาจากการคิดของบุคคลเอง ไม่ใช่เกิดจากอิทธิพลของแรงวัล การลงโทษ หรือผลกรรมในอดีตที่ผ่านมา นักจิตวิทยากลุ่มนี้จึงให้ความสำคัญของแรงจูงใจภายในมาก

3. นักจิตวิทยากลุ่มนุழยนิยม นักจิตวิทยากลุ่มนี้ให้ทัศนะในการจูงใจไว้ว่า การจูงใจเกิดจากผลลัพธ์ภายใน หรือความต้องการจากภายในตัวบุคคล ความต้องการของบุคคลจะถูกกระตุ้นอย่างต่อเนื่องเพื่อไปสู่เป้าหมายที่สูงสุด

4. นักจิตวิทยากลุ่มการเรียนรู้ทางสังคม นักจิตวิทยากลุ่มนี้ให้ทัศนคติเกี่ยวกับการจูงใจว่า การจูงใจมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการคือ ความคาดหวังของบุคคลในการทำกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จกับคุณค่าของสิ่งตอบแทน หรือผลกรรมที่ได้รับหลังจากการ

กระทำเสร็จลื้นลง (คุณค่าของเครื่องล่อหรือสิ่งล่อใจ) ต้องมีทั้ง 2 องค์ประกอบจะขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไม่ได้

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนหากได้รับการสนับสนุนตอบความต้องการจะเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติกรรมต่าง ๆ ใน การปฏิบัติกรรมต้องใช้แรงจูงใจ เพื่อสนับสนุนต่อความต้องการของผู้เรียน ซึ่งสามารถสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้งานสำเร็จลุล่วงด้วยดีเกิดประสิทธิผล สูงสุด

3. การวัดความพึงพอใจ

ฤตินันท์ สมุทรทัย. (2545) ได้กล่าวถึง การวัดความพึงพอใจว่าอาจใช้การสังเกต การสัมภาษณ์ การรายงานตนเอง การสร้างจินตนาการ และการวัดทางสุริยะภาพก็ได้แล้วแต่ความสะดวกและความเหมาะสม แต่โดยทั่วไปแล้วจะใช้การประเมินตนเอง คือการตอบแบบทดสอบหรือแบบสอบถาม โดยการแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น

คชากรฤช เหลี่ยมไชยสา. (2546) กล่าวว่า มีวิธีที่สามารถวัดความพึงพอใจได้ดังนี้

1. การใช้แบบทดสอบ โดยผู้ออกแบบสอบถามข้อทำแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น สามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือก หรือตอบคำตามอิสระ ซึ่งคำตามตั้งกล่าวอาจถามความพอใจในด้านต่าง ๆ

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจ โดยตรงซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดี จึงจะได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กิริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจสามารถทำได้หลายวิธี ซึ่งต้องใช้เครื่องมือที่เหมาะสม เช่น แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม หรือแบบสังเกต โดยเป็นหน้าที่ของผู้วิจัยหรือผู้ประเมิน ที่ต้องเลือกให้เหมาะสม

สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจตามแนวทางการวัดความพึงพอใจของ ลิคิร์ท (Likert) และปรับใช้ให้เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 โดยใช้แบบวัดความพึงพอใจแต่ละข้อจะกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ คือ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย และ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนกร ทองประยูร. (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการสอนแบบบูรณาการทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับครุผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการสอนแบบบูรณาการทักษะภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สำหรับครุผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีประสิทธิภาพสูง 2) ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรฝึกอบรมเป็นไปในทางบวกระดับสูง

วิชาญ พันธุ์ประเสริฐ. (2551) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครุวิทยาศาสตร์เพื่อออกแบบบทปฎิบัติการที่สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมครุวิทยาศาสตร์เพื่อออกแบบบทปฎิบัติการที่สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) ความรู้ของครุผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม 3) ความสามารถด้านการออกแบบและจัดทำบทปฎิบัติการที่สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่นของครุผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม 4) ความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้และประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทปฎิบัติการที่สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่นของครุผู้เข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าเกณฑ์ 5) เจตคติของครุผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการออกแบบบทปฎิบัติการที่สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ในระดับดีมาก

索วัฒน์ พรมสุพรรณ. (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครุ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนประถมศึกษา พนวจ 1) หลักสูตรฝึกอบรมครุเพื่อปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนประถมศึกษามีความเหมาะสมในการฝึกอบรมครุ ซึ่งประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร วิสัยทัศน์ หลักการ วัตถุประสงค์ แนวดำเนินการฝึกอบรม โครงสร้างหลักสูตร ฝึกอบรม และเวลาฝึกอบรม 2) หลักสูตรฝึกอบรมครุเพื่อปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนประถมศึกษามีประสิทธิภาพ $80.98/81.88$ 2.1 ครุมีความรู้หลังการฝึกอบรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 81.88 2.2 ครุมีเจตคติต่อหลักสูตรฝึกอบรมครุเพื่อปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนประถมศึกษามีคิดเป็นร้อยละ 89.90 3) ผลการประเมินหลักสูตรฝึกอบรมครุเพื่อปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน ประถมศึกษา พนวจ 3.1 ครุมีทักษะการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนประถมศึกษา ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.68 3.2 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกรรมการปลูกฝังคุณธรรมตามหลักสูตรฝึกอบรมระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.56

จิรฐา จรวงษ์. (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เรื่อง กลยุทธ์การสอนทักษะการคิดสำหรับนักเรียนประถมศึกษา พบว่า 1) หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาแล้วมีความเหมาะสมในระดับมาก และมีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80-1.00 2) ประสิทธิผลของหลักสูตรที่เกิดกับครู ทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และความสามารถในการใช้กลยุทธ์การสอน พัฒนาขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พิรประณ พองศูนย์. (2556) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาหลักสูตรการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท่องถิ่นอีสาน ใต้ ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผลการศึกษา พบว่า จากการทดลองใช้หลักสูตร ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท่องถิ่นอีสาน ใต้ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ก่อนและหลังการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องดังกล่าว สรุปได้ว่า จากการศึกษางานวิจัยในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า การใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ อันจะนำไปสู่การพัฒนาการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นแนวทางหรือนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การฝึกอบรมเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน
เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิด
วิเคราะห์ของนักเรียนในสังคม
พุทวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

การฝึกอบรมเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิด วิเคราะห์ของนักเรียนในสังคม พุทวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้	→ 1. ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครู 2. คุณภาพรายงานวิจัยในชั้นเรียนของครู 3. เจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนของครู 4. ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมของครู 5. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของ นักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาครุภัณฑ์การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ ครูระดับประถมศึกษา ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 50 คน ที่เข้าอบรมการวิจัยในชั้นเรียน ได้มาจากการรับสมัคร และกลุ่มเป้าหมายรองที่ผู้วิจัยติดตาม ได้แก่นักเรียนในชั้นเรียนของครุภัณฑ์การวิจัย 1 ห้องเรียน จำนวน 25 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย

1. หลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. แบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ
3. แบบประเมินรายงานวิจัยในชั้นเรียน แบบรูบerrick (Scoring Rubric) จำนวน 15 ข้อ
4. แบบวัดความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม แบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 15 ข้อ
5. แบบวัดผลติดต่อการวิจัยในชั้นเรียน แบบลิเคริท จำนวน 15 ข้อ
6. แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

1. หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิด

วิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

หลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการวิจัยวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิด

วิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีขั้นตอนการสร้างและ
หาคุณภาพ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิชาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การวิจัย
ในชั้นเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.2 สร้างหลักสูตร ได้แก่ การกำหนดหลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ วิธีการ
ฝึกอบรม การประเมินผล ตารางการฝึกอบรม (รายละเอียดในภาคผนวก) และแผนการฝึกอบรม
ดังนี้

ตารางที่ 1 แผนการฝึกอบรม เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน

วัน	แผน	เรื่อง	จำนวน (ชั่วโมง)	เวลา
1	-	การประเมินก่อนการฝึกอบรม	1	09.00 - 10.00 น.
1	1	ความรู้เบื้องต้นของการวิจัยในชั้นเรียน	2	10.00 - 12.00 น.
	2	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	3	13.00 - 16.00 น.
2	3	สังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้	3	09.00 - 12.00 น.
	4	นวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียน ที่เกี่ยวข้องกับสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการ คิดวิเคราะห์ของนักเรียน	3	13.00 - 16.00 น.
3	5	เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	4	09.00 - 12.00 น.
	6	การวิเคราะห์ข้อมูล	4	13.00 - 16.00 น.
4	7	การเขียนเค้าโครงกราฟวิจัยและนำเสนอ	8	09.00 - 16.00 น.
5	8	การเขียนรายงานการวิจัยและนำเสนอ	6	09.00 - 14.00 น.
5	-	การประเมินหลังการฝึกอบรม	2	15.00 - 16.00 น.

1.3 ตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พนวจก์ประกอบทุกด้านมีความ
เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00

1.4 ทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 50 คน วันที่ 26 – 30 มกราคม 2560
พบร่วมเนื้อหาบางเรื่อง ได้กำหนดเวลาอบรมน้อยเกินไป เช่น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การ
วิเคราะห์ข้อมูล ฯลฯ ดำเนินการปรับปรุงและจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์

2. แบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน

แบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัย
ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนจากเอกสารที่
เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียน การวัดและการประเมินผล และเทคนิคการสร้างแบบทดสอบ

2.2 วิเคราะห์เนื้อหาที่จะใช้วัดความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน และสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 จำนวน 70 ข้อ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้น

2.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน พิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) โดยกำหนดค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545) ปรากฏว่าแบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

2.4 นำแบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนที่ได้รับการตรวจและปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับครุภัณฑ์ที่ใช้ทดลองหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 30 คน

2.5 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ โดยกำหนดค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545) โดยคัดเลือกข้อสอบไว้ตามตารางวิเคราะห์ข้อสอบ จำนวน 50 ข้อ พนบว่ามีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.67

2.6 นำแบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนที่ได้รับการคัดเลือกมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูโคอร์ ริชาร์ดสัน (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545) ปรากฏว่าแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนมีค่าเท่ากับ 0.75

2.7 จัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนฉบับสมบูรณ์

3. แบบประเมินรายงานวิจัยในชั้นเรียน

แบบประเมินรายงานวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างแบบประเมินการปฏิบัติ

3.2 สร้างแบบประเมินรายงานวิจัยในชั้นเรียน แบบรูบrik จำนวน 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

3.4 นำแบบประเมินรายงานการวิจัยในชั้นเรียนที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน 3 คน ตรวจสอบโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยกำหนด ค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545) ปรากฏว่าแบบประเมินรายงานการวิจัยในชั้นเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

3.5 นำแบบประเมินรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ไปทดลองใช้กับครุภู่ที่ใช้ทดลองหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 30 คน

3.6 นำแบบประเมินรายงานการวิจัยในชั้นเรียน หากความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545) ปรากฏว่าแบบประเมินรายงานการวิจัยในชั้นเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75

3.7 จัดพิมพ์เป็นแบบประเมินรายงานการวิจัยในชั้นเรียนฉบับสมบูรณ์

4. แบบวัดเจตคติของครุต่อการวิจัยในชั้นเรียน

แบบวัดเจตคติของครุต่อการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ

ดังนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในชั้นเรียนและการสร้างแบบวัดเจตคติ

4.2 สร้างแบบวัดเจตคติของครุต่อการวิจัยในชั้นเรียน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ เป็นทั้งเชิงบวกและเชิงลบ

4.4 นำแบบวัดเจตคติของครุต่อการวิจัยในชั้นเรียนที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545 : 65) ปรากฏว่าแบบวัดเจตคติของครุต่อการวิจัยในชั้นเรียนมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

4.5 นำแบบวัดเจตคติของครุต่อการวิจัยในชั้นเรียน ไปทดลองใช้กับครุภู่ที่ใช้ทดลองหลักสูตรฝึกอบรม จำนวน 30 คน

4.6 นำแบบวัดเจตคติของครุต่อการวิจัยในชั้นเรียน หากความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545) ปรากฏว่าแบบวัดเจตคติของครุต่อการวิจัยในชั้นเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70

4.7 จัดพิมพ์เป็นแบบวัดเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนฉบับสมบูรณ์

5. แบบวัดความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

แบบวัดความพึงพอใจของครุที่มีต่อการฝึกอบรม เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

5.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรมและการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

5.2 สร้างแบบวัดความพึงพอใจของครูที่มีต่อการฝึกอบรม เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

5.3 นำแบบวัดความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยกำหนด ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 - 1.00 (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545) ปรากฏว่าแบบวัดความพึงพอใจมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

5.4 นำแบบวัดความพึงพอใจไปทดลองใช้ทดลองใช้กับครุภุลุ่มที่ใช้ทดลองหลักสูตร ฝึกอบรม จำนวน 30 คน

5.5 นำแบบวัดความพึงพอใจที่คัดเลือกไว้ หากาความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟ่า (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545) ปรากฏว่าแบบสอบถามความพึงพอใจ มีค่าความ เชื่อมั่นเท่ากับ 0.70

5.6 จัดพิมพ์เป็นแบบวัดความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมฉบับสมบูรณ์

6. แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิด เลือกตอบ 4 จำนวน 30 ข้อ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

6.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ จากทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ การวัดและการประเมินผล เทคนิคการสร้างแบบทดสอบ

6.2 วิเคราะห์เนื้อหาที่จะใช้วัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และสร้างแบบทดสอบ วัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ด้านการวิเคราะห์ องค์ประกอบ วิเคราะห์ความสัมพันธ์ และวิเคราะห์หลักการ ด้านละ 15 ข้อ รวมจำนวน 45 ข้อ

6.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรง พิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence หรือ IOC) โดยกำหนดค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545) ปรากฏว่าแบบทดสอบวัด ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

6.4 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ได้รับการตรวจและปรับปรุง แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 30 คน

6.5 นำผลการทดสอบมารวิเคราะห์เพื่อหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายข้อ โดยกำหนดค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545) โดยคัดเลือกข้อสอบไว้ตามตารางวิเคราะห์ข้อสอบ จำนวน 30 ข้อ ปรากฏว่าแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20 - 0.80 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 - 0.73

6.6 นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ได้รับการคัดเลือกมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (บุญชุม ศรีสะอาด. 2545) ปรากฏว่าแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

6.7 ขัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ฝึกอบรมเป็นระยะเวลา 5 วัน ระหว่างวันที่ 1 – 5 กุมภาพันธ์ 2560 ดังนี้
  - 1.1 ทดสอบครุโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน
  - 2.2 วัดเจตคติของครูต่อการวิจัยในชั้นเรียน ด้วยแบบวัดเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน
  - 1.3 ดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น โดยผู้วิจัยเป็นวิทยากรอบรม

ตัวยศคนเอج

- 1.4 ทดสอบครุด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ฉบับเดิม
- 1.5. ประเมินรายงานวิจัยในชั้นเรียนของครู จากสถานการณ์สมมุติ
- 1.6. วัดเจตคติของครูต่อการวิจัยในชั้นเรียน ด้วยแบบวัดเจตคติฉบับเดิม
- 1.7. สอบถามความพึงพอใจของครูต่อการฝึกอบรม
2. รับสมัครครุอาสาสมัครในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และให้ครุอาสาสมัครพัฒนาเครื่องมือการวิจัยในเดือน กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2560 และการทดสอบก่อนเรียน ในเดือนปลายเดือนพฤษภาคม การทำวิจัยในชั้นเรียน ในเดือนมิถุนายน และการทดสอบหลังเรียน ในปลายเดือน มิถุนายน วิเคราะห์ผลและเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ในเดือน มิถุนายน – สิงหาคม 2560 และศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในวิจัยในชั้นเรียน

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาคุณภาพของหลักสูตรฝึกอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง คุณภาพดีมาก

3.50 – 4.49 หมายถึง คุณภาพดี

2.50 – 3.49 หมายถึง คุณภาพปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง คุณภาพพอใช้

1.00 – 1.49 หมายถึง คุณภาพควรปรับปรุง

2.2 หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

2.2.1 หาค่าความเที่ยงตรง โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

2.2.2 หาค่าความยากง่าย (Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

ของแบบทดสอบ โดยใช้เทคนิค 50%

2.2.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ จากสูตร KR-20 ของ

Kuder Richardson

2.3 หาคุณภาพของแบบประเมินรายงานวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

2.3.1 หาค่าความเที่ยงตรง โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

2.3.2 หาค่าความเชื่อมั่น โดยหาสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α - Coefficient)

2.4 หาคุณภาพของแบบวัดเขตติต่อการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้

2.4.1 หาค่าความเที่ยงตรง โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

2.4.2 หาค่าความเชื่อมั่น โดยหาสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α - Coefficient)

2.5 หาคุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม ดังนี้

2.5.1 หาค่าความเที่ยงตรง โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item

Objective Congruence : IOC)

2.5.2 หาค่าความเชื่อมั่น โดยหาสัมประสิทธิ์แอลfa (α - Coefficient)

2.6 หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ดังนี้

2.2.1 หาความเที่ยงตรง โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item

Objective Congruence : IOC)

2.2.2 หาค่าความยากง่าย (Difficulty) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination)

ของแบบทดสอบ โดยใช้เทคนิค 50%

2.2.3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากสูตร KR-20 ของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน

(Kuder Richardson)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยร้อยละ ความรู้ของครูต่อการวิจัยในชั้นเรียน ก่อนและหลังการฝึกอบรม

3.2 หาค่าร้อยละจากผลการประเมินรายงานวิจัยในชั้นเรียน และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

ร้อยละ 80 - 100 หมายถึง ดีเยี่ยม

ร้อยละ 70 - 79 หมายถึง ดีมาก

ร้อยละ 60 - 69 หมายถึง ผ่านในระดับดี

ร้อยละ 50 - 59 หมายถึง ผ่านในระดับปานกลาง

ร้อยละ 0 - 49 หมายถึง ไม่ผ่านเกณฑ์

3.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเขตติของครูต่อการวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการฝึกอบรม และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง มีเขตติที่ดีอย่างยิ่ง

3.50 - 4.49 หมายถึง มีเขตติที่ดี

2.50 - 3.49 หมายถึง มีเขตติที่เป็นกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง มีเขตติที่ไม่ดี

1.00 - 1.49 หมายถึง มีเขตติที่ไม่ดีอย่างยิ่ง

3.4 หาค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจของครุต่อการฝึกอบรม และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง พึงพอใจมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง พึงพอใจน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง พึงพอใจที่สุด

3.5 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย ก่อนและหลังการวิจัยในชั้นเรียน

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูสู่การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูสู่การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูสู่การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามรายละเอียดดังนี้
  - 2.1 ความรู้ของครูเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม
  - 2.2 รายงานวิจัยในชั้นเรียนของครูหลังเข้ารับการฝึกอบรม
  - 2.3 เจตคติของครูต่อการวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม
  - 2.4 ความพึงพอใจของครูต่อการฝึกอบรม
3. ผลการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยในชั้นเรียนของครู

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความสามารถสมหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนา
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดน
ภาคใต้

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย	ความเหมาะสม
1. หลักการ	5.00	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	5.00	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระ	5.00	มากที่สุด
4. วิธีการฝึกอบรม	5.00	มากที่สุด
5. การประเมินผล	5.00	มากที่สุด
6. ตารางการฝึกอบรม	5.00	มากที่สุด
7. แผนการฝึกอบรม	5.00	มากที่สุด
เฉลี่ย	5.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงว่าหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีผลการประเมิน
ความเหมาะสมรวมในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.00

2. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามรายละเอียดดังนี้

2.1 ความรู้ของครู เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความรู้ของครู เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จำนวนครู	ความรู้ของครูเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ส่วนต่าง(คะแนน)
50	ก่อนฝึกอบรม	50	25.14	4.59	5.08
	หลังฝึกอบรม	50	30.22	3.43	

จากตารางที่ 3 แสดงว่าครูที่ได้รับการฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม โดยก่อนฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.14 หลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 30.22 และส่วนต่างเท่ากับ 5.08

2.2 รายงานวิจัยในชั้นเรียนของครูหลังเข้ารับการฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 รายงานวิจัยในชั้นเรียนของครูหลังเข้ารับการฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จำนวนครู	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ระดับคุณภาพ
50	20	12.46	62.30	ดี

จากตารางที่ 4 แสดงว่า รายงานวิจัยในชั้นเรียนของครูหลังเข้ารับการฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.46 คิดเป็นร้อยละ 62.30

2.3 เจตคติของครูต่อการวิจัยในชั้นเรียน ก่อนและหลังฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เจตคติของครูต่อการวิจัยในชั้นเรียน ก่อนและหลังฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จำนวนครู	เจตคติของครูต่อการวิจัยในชั้นเรียน	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
50	ก่อนฝึกอบรม	3.48	เป็นกลาง
	หลังฝึกอบรม	3.97	ดี

จากตารางที่ 5 แสดงว่าครูที่ได้รับการฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม ก่อนการฝึกอบรมครูมีเจตคติเป็นกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 และหลังการฝึกอบรม ครูมีเจตคติในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97

2.4 ความพึงพอใจของครูต่อการฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนา
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของครูต่อการฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนา
ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
(N = 50)

ความพึงพอใจ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
1. ความรู้ความสามารถของวิทยากร	4.42	0.49	มาก
2. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร	4.28	0.53	มาก
3. ความเป็นกันเองของวิทยากร	4.24	0.59	มาก
4. กิจกรรมมีความน่าสนใจ	4.06	0.79	มาก
5. กิจกรรมช่วยให้เกิดการเรียนรู้	4.26	0.66	มาก
6. กิจกรรมช่วยให้ปฏิบัติได้	4.52	0.54	มากที่สุด
7. กิจกรรมช่วยทำให้มีเจตคติที่คิดต่อการวิจัยในชั้นเรียน	4.52	0.54	มากที่สุด
8. การประเมินผลมีความเหมาะสม	4.24	0.47	มาก
9. เอกสารประกอบการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.28	0.57	มาก
10. ความพร้อมของสื่ออุปกรณ์แหล่งข้อมูล	4.48	0.50	มาก
เฉลี่ย	4.33	0.40	มาก

จากตารางที่ 6 แสดงว่าครูที่ได้รับการฝึกอบรมการพัฒนาครูสู่การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33

3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยในชั้นเรียนของครูก่อนและหลังการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยในชั้นเรียนของครูก่อนและหลังการวิจัยในชั้นเรียน

จำนวน นักเรียน	ความสามารถใน การคิดวิเคราะห์	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ส่วนต่าง
25	ก่อนการวิจัยในชั้นเรียน	30	13.84	1.72	9.64
	หลังการวิจัยในชั้นเรียน	30	23.48	1.50	

จากตารางที่ 7 แสดงว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยในชั้นเรียน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ซึ่ง โดย ก่อนการวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.84 หลังการวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.48 และ ส่วนต่างเท่ากับ 9.64

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาครูสู่การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอ บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

บทย่อ

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 1.2 เพื่อศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามรายละเอียดดังนี้
  - 1.2.1 ความรู้ของครูเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม
  - 1.2.2 รายงานวิจัยในชั้นเรียนของครูหลังเข้ารับการฝึกอบรม
  - 1.2.3 เจตคติของครูต่อการวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรม
  - 1.2.4 ความพึงพอใจของครูต่อการฝึกอบรม
- 1.3 เพื่อศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยในชั้นเรียนของครู

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ ครูระดับประถมศึกษาใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 50 คน ที่เข้าอบรมการวิจัยในชั้นเรียน ได้มาจากการรับสมัคร และกลุ่มเป้าหมายรอง ได้แก่ นักเรียนในชั้นเรียนของครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 25 คน

3. เครื่องมือในการวิจัย

- 3.1 พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้
- 3.2 แบบทดสอบวัดความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 50 ข้อ
- 3.3 แบบประเมินรายงานวิจัยในชั้นเรียน แบบรูปบริค (Scoring Rubric) จำนวน 10 ข้อ
- 3.4 แบบวัดเจตคติของครูต่อการวิจัยในชั้นเรียน แบบลิเคริท จำนวน 15 ข้อ
- 3.5 แบบวัดความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม แบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 10 ข้อ
- 3.6 แบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 4.1 ผู้วิจัยได้ฝึกอบรมเป็นระยะเวลา ๕ วัน ระหว่างวันที่ ๑ – ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ดังนี้
 ๑) ทดสอบครูโดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ๒) วัดเจตคติของครูต่อการวิจัยในชั้นเรียน ด้วยแบบวัดเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน ๓) ดำเนินการฝึกอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น โดยผู้วิจัยเป็นวิทยกรอบรมคุยศัพท์ ๔) ทดสอบครูด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ฉบับเดิม ๕) ประเมินรายงานวิจัยในชั้นเรียนของครู จากสถานการณ์สมมุติ ๖) วัดเจตคติของครูต่อการวิจัยในชั้นเรียน ด้วยแบบวัดเจตคติฉบับเดิม ๗) สอบถามความพึงพอใจของครูต่อการฝึกอบรม

- 4.2 รับสมัครครูอาสาสมัครในการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และให้ครูอาสาสมัครพัฒนาเครื่องมือการวิจัยในเดือน กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม ๒๕๖๐ และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ วิเคราะห์ผล และเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน ในเดือน มิถุนายน – สิงหาคม ๒๕๖๐ และศึกษาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายในวิจัย ในชั้นเรียน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 5.1 เปรียบเทียบการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรฝึกอบรมหลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้กับเกณฑ์ในระดับมาก
- 5.2 เปรียบเทียบความรู้ของครู เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนก่อนและหลังการฝึกอบรม
- 5.3 เปรียบเทียบผลการประเมินรายงานการวิจัยของครูกับเกณฑ์ ระดับดี
- 5.4 เปรียบเทียบเจตคติต่อการฝึกอบรมของครูก่อนและหลังการฝึกอบรม
- 5.5 เปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมของครูกับเกณฑ์ ระดับมาก
- 5.6 เปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนลุ่มเป้าหมาย ก่อนและหลังการวิจัยในชั้นเรียน

สรุปผล

1. หลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ที่สุด
2. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามรายละเอียดดังนี้
- 2.1 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม โดยก่อนฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.14 หลังการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 30.22 และส่วนต่างเท่ากับ 5.08
- 2.2 รายงานวิจัยในชั้นเรียนของครูหลังเข้ารับการฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.46 คิดเป็นร้อยละ 62.30
- 2.3 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม ก่อนการฝึกอบรมครูมีเจตคติเป็นกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.48 และหลังการฝึกอบรม ครูมีเจตคติในระดับดี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97

2.4 ครูที่ได้รับการฝึกอบรมการพัฒนาครุสู่การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33

3. นักเรียนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยในชั้นเรียน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูง โดยก่อนการวิจัยในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.84 หลังการวิจัยในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.48 และส่วนต่างเท่ากับ 9.64

อภิปรายผล

1. หลักสูตรฝึกอบรมครุสู่การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรฝึกอบรมได้ผ่านกระบวนการพัฒนามาอย่างรอบคอบโดยผ่านผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบรวมถึงผ่านการทดลองใช้ก่อนนำไปใช้จริงทำให้ทราบปัญหาอุปสรรคและได้ปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

2. ผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ อภิปรายตามรายละเอียดดังนี้

2.1 ความรู้ของครูเรื่องการวิจัยในชั้นหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการฝึกอบรมทำให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้น ซึ่ง จงกลนี ชุดみなเทวนทร์ (2542) กล่าวว่า การฝึกอบรม คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันเป็นการเพิ่มความสามารถในการทำงานของคนทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ ทศนคติ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชาณ พันธุ์ประเสริฐ (2551) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครุวิทยาศาสตร์เพื่อออกแบบบทปฏิบัติการที่สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ความรู้ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไสวัฒน์ พรหมสุวรรณ. (2554) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน ประมาณศึกษา พบว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เข้าอบรม ผลจากการทดสอบปรากฏว่า ครูมีความรู้หลังการฝึกอบรมเพื่อปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนคิดเป็นร้อยละ 81.88 แสดงว่าการฝึกอบรมโดยใช้หลักสูตรนี้ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้น

2.3 รายงานวิจัยในชั้นเรียนของครูหลังเข้ารับการฝึกอบรมเรื่อง การพัฒนาครูสู่การวิจัย ในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่ในเกณฑ์คุณภาพดี ทั้งนี้เนื่องมาจากการฝึกอบรมทำให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน การฝึกอบรมเน้นให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับการทำแบบวิจัยในชั้นเรียนด้วยตนเอง ทำให้ครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการวิจัยในชั้นเรียนส่งผลทำให้รายงานวิจัยในชั้นเรียนของครูหลังเข้ารับการฝึกอบรมอยู่ในเกณฑ์คุณภาพดีสอดคล้องกับของกล่าว ชุดみなเทวนทร์ (2542) กล่าวว่า การฝึกอบรม คือ การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันเป็นการเพิ่มความสามารถในการทำงานของคน ทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ความชำนาญในการปฏิบัติงาน นอกจากนั้นผลการวิจัยดังกล่าวบ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาณ พันธุ์ประเสริฐ (2551) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครุวิทยาศาสตร์เพื่อออกแบบบทปฎิบัติการที่สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ความสามารถด้านการออกแบบและจัดทำบทปฎิบัติการที่สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังการเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม

2.4 เจตคติของครูต่อการวิจัยในชั้นเรียนหลังเข้ารับการฝึกอบรมเรื่อง การพัฒนาครูสู่การวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม ทั้งนี้เนื่องมาจากการฝึกอบรมเน้นให้ครูนำความรู้ไปปฏิบัติจริงในห้องเรียนและการฝึกอบรมประกอบด้วยขั้นตอนและกิจกรรมที่หลากหลาย ให้ครูได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และฝึกการทำงานร่วมกัน ทำให้ครูมีความรู้และความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียนมากขึ้นและเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ยุ่งยาก ส่งผลให้ครูมีเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนสูงขึ้นผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาณ พันธุ์ประเสริฐ (2551) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครุวิทยาศาสตร์เพื่อออกแบบบทปฎิบัติการที่สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่าเจตคติของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมต่อการออกแบบบทปฎิบัติการที่สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ในระดับดีมาก

2.5 ความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมของครูเรื่องการพัฒนาครูสู่การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม จังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากการฝึกอบรมเน้นให้ครูนำความรู้ไปปฏิบัติจริงในห้องเรียน และการฝึกอบรม ประกอบด้วย ขั้นตอนและกิจกรรมที่หลากหลาย ให้ครูมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น และฝึกทำวิจัยในชั้นเรียนด้วยตนเอง สำหรับ ให้ครูมีความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม ซึ่งจิราพร หนูลาย (2550) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจ

เป็นความรู้สึกนึงกิดหรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นความสุขที่เกิดจากการปฏิบัติงานเมื่อได้รับการสนับสนุนของการทำงานทำให้เกิดความรู้สึกดีในสิ่งนั้น

3. นักเรียนกลุ่มเป้าหมายในการวิจัยในชั้นเรียน มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น โดยก่อนการวิจัยในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.84 หลังการวิจัยในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.48 และส่วนต่างเท่ากับ 9.64 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำเชื่อถือได้ สอดคล้องกับ Cross and Angleo (2005) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน เป็นกระบวนการออกแบบการทดลองอย่างรอบคอบ และ Mettetal (2005) กล่าวถึงการวิจัยในชั้นเรียนว่าเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ของครูอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายของการปฏิบัติในสถานการณ์ในชั้นเรียนนั้นๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

- ก่อนการฝึกอบรมผู้วิจัยต้องสร้างความตระหนักรู้ครูเห็นคุณค่าของการทำวิจัย ในชั้นเรียน เช่น การอธิบายถึงประโยชน์ของการทำวิจัยซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาตนเองของครู ทำให้ครูมีแรงบันดาลใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน
- ขั้นตอนการฝึกอบรมครุวิทยากรต้องเป็นก้าวยามมิต्रของครูทำให้ครูก้าชาชักถามซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น และเมื่อครูเกิดความท้อแท้ วิทยากรต้องให้กำลังใจและสนับสนุนให้วิจัยนั้นสำเร็จ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาครูและผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
- ขั้นตอนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครุวิทยากรต้องเตรียมเอกสารสำหรับครูได้ศึกษาค้นคว้าให้เพียงพอหรืออาจสอนวิธีสืบค้นข้อมูลจากอินเตอร์เน็ตให้แก่ครู
- ครูที่เข้ารับการฝึกอบรม เป็นครูระดับประถมศึกษาชั้นต่างๆ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่างๆ วิทยากรต้องยกตัวอย่างประกอบในเรื่องต่างๆ ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และชั้นต่างๆ พร้อมตัวอย่างรายงานวิจัยที่หลากหลาย ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครอบคลุมทุกระดับชั้นด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะครูระดับชั้นประถมศึกษาใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนั้น ควรพัฒนาครูเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ในระดับชั้นอื่นๆ และพื้นที่อื่นๆ
2. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาผลการฝึกอบรม เผพะความรู้ของครูเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน คุณภาพรายงานวิจัยในชั้นเรียนของครู ความพึงพอใจของครูต่อการฝึกอบรม และเขตคติของครู ต่อการวิจัยในชั้นเรียน ควรจะศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น ทักษะกระบวนการค้นคว้าข้อมูลของครู และทำความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าว
3. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะความสามารถในการคิดวิเคราะห์ข้อกับนักเรียน ดังนั้นควรมี การศึกษาการพัฒนาครูสู่การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดขั้นสูงอื่นๆ ของ นักเรียน เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2549. แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะคิดวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 1

2. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

กิตติมา ปรีดีคิดลก. 2532. การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรภาพพัฒน์.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2546. การคิดเชิงวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : ชั้นเชิง มีเดีย.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2547. การคิดเชิงวิเคราะห์. (พิมพ์ครั้งที่ 4) กรุงเทพฯ : ชั้นเชิงมีเดีย.

คลากุช แหลมไกรสุ. 2546. ความเปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากบทเรียนโปรแกรมการเรียน

การสอนผ่านเว็บที่มีโครงสร้างต่างกัน ของนิสิตหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เครือคริ วิเศษสุวรรณภูมิ. 2554. การวิจัยและพัฒนาเครื่องข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเยาวชน

เสริมสร้างสันติวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีจังหวัดปัตตานี. ปัตตานี :

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

คงกลนี ชุดimaเทวนทร์. 2542. การฝึกอบรมเชิงพัฒนา. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนา

การสาธารณสุขอาชีวian มหาวิทยาลัยหอด.

จิราพร หนูลาย. 2550. ผลการใช้วิธีสอน SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ

เพื่อความเข้าใจและความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

จรรยา จรวงษ์. 2556. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เรื่อง กลยุทธ์การสอนทักษะการคิด สำหรับ

นักเรียนระดับประถมศึกษา. ปริญญาเอก ศศ.ด. ชลนุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

ดวงแข จงเจริญ. 2540. การศึกษาทักษะคิดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย วิธีการเรียน

ทางไกลที่มีต่อโอกาสอุดต์ ในจังหวัดกาญจนบุรี. ปริญญาเอก ศศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ธนากร ทองประยูร. 2551. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการสอนนูรณาการทักษะภาษาอังกฤษ

เพื่อการศึกษา สำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนขยาย

โอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปริญญาเอก ศศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒประสานมิตร.

นวรัตน์ ปลื้มสตี. 2544. ผลการแนะนำชีพที่มีอิสระของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียน

จันทร์หุ่นบำเพ็ญ กรุงเทพมหานคร. ปริญญาเอก ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรี-

นครินทร์วิโรฒประสานมิตร.

บุญชุม ศรีสะอาด. 2541. การพัฒนาการสอน. กรุงเทพฯ: สุวิรยาสาส์น.

บุญชุม ศรีสะอาด. 2545. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : สุวิรยาสาส์น.

บุญธรรม กิจปริภาบริสุทธิ์. 2549. เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวมรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย.

พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: جامจุรี.

ประสาท อิศรปรีดา. 2523. จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน. กรุงเทพฯ : นำอักษรการพิมพ์.

พรทิพย์ ไชโยส. 2541. “การประเมินการปฏิบัติ (Performance Based Assessment)” น. 365-391.

สาระการศึกษา “การเรียนการสอน” กรุงเทพมหานคร : กองทุน

ศาสตราจารย์ ดร. อุบล เรียงสุวรรณ, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พัฒนา สุขประเสริฐ. 2541. กลยุทธ์ในการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: คณะเกษตร

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พิชัย ลีพัฒน์ไพบูลย์. 2543. ผู้จัดการฝึกอบรมมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: ส.ท.ท.

พีระพรรณ ทองศุนย์. 2556. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อพัฒนาหลักสูตรการจัดการความรู้
ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานใต้ ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุษฎี
บัณฑิต. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2546. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

ฤตินันท์ สมุทรทัย. 2545. เอกสารประกอบการสอน กระบวนการวิชา 055400 (การวัดและ
การประเมินผลการศึกษาเบื้องต้น. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539. เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ชัม戎เด็ก.

วนิช สุชารัตน์. (2547). ความคิดและความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ : สุวิรยาสาส์น.

วรรษ尼 ลินอักษร. 2546. จิตวิทยาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

วัชรา เล่าเรียนดี. 2547. เทคนิคใช้การจัดการเรียนรู้สำหรับครูมืออาชีพ. นครปฐม: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิชาญ พันธุ์ประเสริฐ. 2551. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครุวิทยาศาสตร์เพื่อออกแบบ
บทปฏิบัติการที่สอดแทรกภูมิปัญญาท้องถิ่น. ปริญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์.

วิชิต สุรัตน์เรืองชัย. 2546. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน. วารสารศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา. 14(2) : 31 - 41.

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้. 2555. รายงานประจำปี 2555. ยะลา :
ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้.

- สมคิด บางโน. 2544. เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ:
จุนพับลิชชิ่ง.
- สมนึก กัททิยธนี. 2546. การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. ก้าพสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สมปราษฐ์ อัมมะพันธ์. 2548. ประเมณห้องอินภาคใต้. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กรุงเทพฯ: บริษัทวนกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548. การวัดและประเมินผลอิงมาตรฐานการเรียนรู้
ตามหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์.
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุวิทย์ มูลคำ. 2547. กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2552. สภาพการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้.
กรุงเทพฯ : ว.ท.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- ไสวัฒน์ พรมสุวรรณ. 2554. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู เพื่อปูกฝึกฝีคุณธรรมนักเรียน
ประเมณศึกษา. ปริญญาโทนพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี.
- อรทัย บุญช่วย. 2544. ความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- อัมพา ช่องทุมมนทร์. 2542. เจตคติต่อกิจกรรมนักศึกษาของสถานบันราษฎร์อุดรธานี.
ปริญญาโทนพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒประสานมิตร.
- อุทัยพรรณ สุคใจ. 2544. ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการของ
องค์กรโทรศัพท์แห่งประเทศไทย จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Bloom, B. S. et al. 1956. **Taxonomy of Educational Objectives, Handbook 1: Cognitive Domain.** London: Longmans.
- Bloom, B.S., et al. 1971. **Taxonomy of Education Objectives Textbook I : Cognitive Domain.** New York : David McKay.
- Cross, K. P. and H.M. Steadman. 1996. **Classroom Research: Implementing the Scholarship of Teaching.** San Francisco, CA: Jossey-Bass Publishers.

- Cross, K. and T. Angleo. 2005. **Classroom Research and Assessment.** (Online). Available: <http://www.cariboo.bc.ca>.
- Elliot, Stephen N. 1995. "Creating Meaningful Performance Assessments".**Eric Digest.** Available : http://www.ed.gov/databases/ERIC_Digests/ed_381985.html,October 19, 2000.
- Fuchs,Lynn S. 1995. "Connecting Performance to Instruction: A Comparison of Behavioral Assessment, Mastery Learning, Curriculum-Based Measurement, and Performance Assessment" **Eric Digest.** Available: http://www.ed.gov/databases/ERIC_Digests/ed_381984.html, October 19, 2000.
- Mertler C. A. 2006. **Action Research: Teacher as a Researcher in the Classroom.** California, Sage Publication, Inc.
- Mettetal, G. 2005. **Improving Teaching through Classroom Action Research.** (Online). Available: <http://academic.udayton.edu>
- Nitko, Anthony J. 1996. **Educational Assessment of Students.** New Jersey:Prentice-Hall,Inc.
- Painter, D.D. 2005. **What is Teacher-Research?** (Online). Available: <http://www.fcps.k12.va.us/DeerParkES/TR/tchrch.htm>
- Parsons, S. 2005. **Teacher Research.** (Online). Available : <http://www.accessexcellence.org/LC/TL/AR/>
- Shaver,Kelly G. 1977. **Principles of Social Psychology.** Cambridge : Winthrop Publishers.
- Stenmark, J.K. 1996. **Mathematics Assessment : Myths, Models, Good Questions. And Practical Suggestions.** Virginia : The National Council of Teachers of Mathematics,Inc.
- Sweet, David. 1993. "Performance Assessment". **Office of Research.** Available: <http://www.ed.gov/pubs/OR/Consumer Guides/perfasse.html>,October 19,2000.

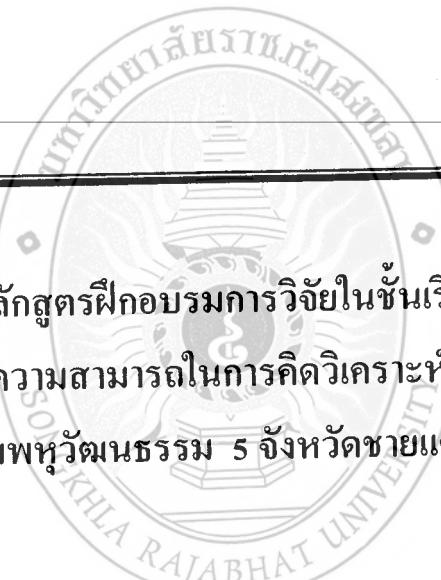
รายงานผู้เชี่ยวชาญ

รายงานผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1. ผศ.ดร. พิพัฒน์ วงศ์เก้าหิรัญ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
2. ดร. เพ็ญจันทร์ เกรียงไกรฤทธิ์ ข้าราชการบำนาญ
3. อาจารย์อุบล กลินหอม โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์กุลกันยา

หลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียน

เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

ในสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

หลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้

1. หลักการ

หลักสูตรฝึกอบรมการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มุ่งให้ครูที่เข้ารับการอบรมนำความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

2. วัตถุประสงค์

เพื่อให้ครูที่เข้ารับการฝึกอบรม

1. มีความรู้เบื้องต้นของการวิจัยในชั้นเรียน
2. มีความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถในการคิดวิเคราะห์
3. มีความเข้าใจเกี่ยวกับสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้
4. มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียนที่เกี่ยวข้องกับสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
5. มีความสามารถในการสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
6. มีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูล
7. มีความสามารถในการเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน
8. มีความสามารถในการเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน
9. มีเจตคติที่ดีต่อการวิจัยในชั้นเรียน

3. เนื้อหาสาระ

1. ความรู้เบื้องต้นของการวิจัยในชั้นเรียน
2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
3. สังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้
4. นวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียนที่เกี่ยวข้องกับสังคมพหุวัฒนธรรม ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
5. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. การเขียนเค้าโครงการวิจัยในชั้นเรียน

8. การเขียนรายงานการวิจัยในชั้นเรียน
9. การมีเจตคติที่ดีต่อการวิจัยในชั้นเรียน

4. วิธีการฝึกอบรม

1. การบรรยาย
2. กระบวนการกลุ่ม
3. การฝึกปฏิบัติ

5. การประเมินผล

1. การทดสอบความรู้
2. การประเมินการปฏิบัติงาน
3. การวัดเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน

6. ตารางการฝึกอบรม

วัน	แผน	เรื่อง	จำนวน (ชั่วโมง)	เวลา
1	-	การประเมินก่อนการฝึกอบรม	1	09.00 -10.00 น.
1	1	ความรู้เบื้องต้นของการวิจัยในชั้นเรียน	2	10.00 - 12.00 น.
	2	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์	3	13.00 -16.00 น.
2	3	สังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้	3	09.00 - 12.00 น.
	4	นวัตกรรมที่ใช้ในการวิจัยในชั้นเรียน ที่เกี่ยวข้องกับสังคมพหุวัฒนธรรม 5 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการ คิดวิเคราะห์ของนักเรียน	3	13.00 -16.00 น.
3	5	เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล	4	09.00 - 12.00 น.
	6	การวิเคราะห์ข้อมูล	4	13.00 -16.00 น.
4	7	การเขียนเค้าโครงการวิจัยและนำเสนอ	8	09.00 - 16.00 น.
5	8	การเขียนรายงานการวิจัยและนำเสนอ	6	09.00 -14.00 น.
5	-	การประเมินหลังการฝึกอบรม	2	15.00 - 16.00 น.

*พักรับประทานอาหารว่าง 10.30 -10.40 น. และ 14.30-14.40 น. รับประทานอาหารเที่ยง 12.00-13.00น.

7. แผนการฝึกอบรม

ตัวอย่าง
แผนการฝึกอบรมที่ 1
ความรู้เบื้องต้นของการวิจัยในชั้นเรียน

แนวคิด

การวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษาเพื่อนำในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียนของตน การวิจัยดังกล่าวให้โอกาสแก่ครูที่ห้องการสอนของตนเอง จากการสำรวจและทดสอบความคิดใหม่ๆ วิธีการใหม่ๆ หรือ วัสดุอุปกรณ์ใหม่ๆ ผลจากการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนหลักสูตรและการสอนต่อไป

จุดประสงค์

1. บอกความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนได้
2. จำแนกประเภทของผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนได้
3. บอกเป้าหมายของการวิจัยในชั้นเรียนได้
4. บอกลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนได้
5. จำแนกประเภทของการวิจัยในชั้นเรียนได้
6. อธิบายขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียนได้

เนื้อหา

1. ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน
2. ประเภทของผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน
3. เป้าหมายของการวิจัยในชั้นเรียน
4. ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน
5. ประเภทของการวิจัยในชั้นเรียน
6. ขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน

กิจกรรมการฝึกอบรม

1. ขั้นนำ

วิทยากรสนับสนุนซักถามครูเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นของการวิจัยในชั้นเรียน ที่เคยรับมา ก่อน

2. ขั้นเรียนรู้

2.1 วิทยากรนำเสนอความรู้เบื้องต้นของการวิจัยในชั้นเรียน ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) ความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

2) ประเภทของผู้ที่วิจัยในชั้นเรียน

3) เป้าหมายของการวิจัยในชั้นเรียน

4) ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน

5) ประเภทของการวิจัยในชั้นเรียน

6) ขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน

2.2 วิทยากรซักถามครู และอภิปรายเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นของการวิจัยในชั้นเรียน โดยเชื่อมโยงความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการฟังบรรยายกับความรู้เดิมที่ครูเคยรับมา ก่อน

2.3 วิทยากรให้ครูแบ่งกลุ่ม ตามระดับชั้นที่สอน และให้แต่ละกลุ่มสนับสนุนกันภาย ในกลุ่ม เกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นของการวิจัยในชั้นเรียน

3. ขั้นสรุป

3.1 วิทยากรให้ครูแต่ละกลุ่มเขียนผังความคิดเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นของการวิจัย ในชั้นเรียน

3.2 วิทยากรให้ครูแต่ละกลุ่มนำเสนอผังความคิดเกี่ยวกับความรู้เบื้องต้นของการวิจัย ในชั้นเรียน

3.3 วิทยากรให้ครูทำใบงานเกี่ยวกับ ความรู้เบื้องต้นของการวิจัยในชั้นเรียน เป็นรายบุคคล

สื่อการฝึกอบรม

1. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
2. โปรแกรมสำเร็จรูปการนำเสนอ (Power Point)
3. ใบงาน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการอภิปรายซักถามความรู้ เรื่องความหมายของการวิจัยในชั้นเรียน ประเภทของผู้ที่ทำวิจัยในชั้นเรียน เป้าหมายของการวิจัยในชั้นเรียน ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน ประเภทของการวิจัยในชั้นเรียน และขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน
2. ตรวจผังความคิดและใบงาน เรื่องความหมายของการวิจัยในชั้นเรียนประเภทของผู้ที่ทำวิจัยในชั้นเรียน เป้าหมายของการวิจัยในชั้นเรียน ลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนประเภทของการวิจัยในชั้นเรียน และขั้นตอนของการวิจัยในชั้นเรียน

ตัวอย่าง
แบบทดสอบวัดความรู้เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียน

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้ประกอบด้วยข้อสอบจำนวน 50 ข้อ
2. เวลาที่ใช้ทำแบบทดสอบ 50 นาที
3. ให้ห่านเกือกซื้อที่ถูกห่องที่สุด และทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบที่ตรงกับ
ตัวอักษรนั้น

1. ข้อใดกล่าว ไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับการวิจัย
  - ก. การวิจัยคือการแสวงหาความรู้หรือความจริง
  - ข. การวิจัยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์
  - ค. ขั้นตอนแรกของการวิจัยคือการทำหน้าที่
  - ง. การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นตอนที่สำคัญมากที่สุด*
2. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
  - ก. มีขั้นตอนหลักเดียวกันกับการวิจัยโดยทั่วไป*
  - ข. ต้องทำกับกลุ่มนักศึกษาเท่านั้น
  - ค. ขยายผลการวิจัยได้กว้างขวาง
  - ง. ทำได้เฉพาะในวงการศึกษา
3. การวิจัยในชั้นเรียนอาจเรียกว่าอะไร

ก. การวิจัยของครู*	ข. การวิจัยเชิงคุณภาพ
ค. การวิจัยของนักเรียน	ง. การวิจัยของผู้ปกครองและชุมชน
4. ข้อใดกล่าว ไม่ถูกต้อง เกี่ยวกับบุคลากรที่ทำวิจัยในชั้นเรียน

ก. ครูที่สอนคนเดียว	ข. ครูที่สอนกับเพื่อนครู
ค. อาจารย์มหาวิทยาลัยกับครูที่สอน	ง. ศึกษานิเทศก์มาทำวิจัยในห้องเรียนของครู*
5. ครูวินัยสอนตามความพึงพอใจของนักเรียนโดยใช้แบบมัตรაต่วนประมาณค่า

ครูวินัยทำการวิจัยแบบใด

ก. เชิงทดลอง	ข. เชิงสำรวจ*
ค. เชิงคุณภาพ	ง. เชิงกิ่งทดลอง

แบบประเมินรายงานวิจัยในชั้นเรียน

ชื่อเรื่อง.....

ขอ.....

รายการประเมิน	2 (ดี)	1 (ปานกลาง)	0 (ปรับปรุง)
	ถูกต้อง/ ครบถ้วน/ สมบูรณ์	ถูกต้อง/ ครบถ้วน/ บางส่วน	ไม่ถูกต้อง/ ครบถ้วน/ สมบูรณ์
1. ชื่อเรื่อง			
2. ภูมิหลัง			
3. วัตถุประสงค์			
4. ขอบเขตการวิจัย			
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง			
6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย			
7. การเก็บรวบรวมข้อมูล			
8. การวิเคราะห์ข้อมูล			
9. ผลการวิจัย			
10. สะท้อนผล			

ผู้ประเมิน.....

แบบวัดเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน

คำชี้แจง

1. แบบวัดเจตคตินี้ใช้ศึกษาเจตคติของครูต่อการวิจัยในชั้นเรียน
2. คำตอบของท่านจะไม่ถือว่าถูกหรือผิด เพราะเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะบุคคล

ผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์ในภาพรวมเพื่อพัฒนาการฝึกอบรมเท่านั้น

ขอขอบคุณในการตอบแบบวัดเจตคติ

	หน่วยความต้องการ (5)	หน่วยความต้องการ (4)	หน่วยความต้องการ (3)	หน่วยความต้องการ (2)	หน่วยความต้องการ (1)
1. การวิจัยในชั้นเรียนส่งเสริมการขัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้น	5	4	3	2	1
2. การทำวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มภาระให้กับนักเรียน	1	2	3	4	5
3. ครุ ^ไ ได้ฝึกทักษะใหม่ๆ จากการทำวิจัยในชั้นเรียน	5	4	3	2	1
4. การวิจัยในชั้นเรียนแก้ปัญหานักเรียนได้จริง	5	4	3	2	1
5. การวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มภาระงานให้ครุ	1	2	3	4	5
6. ครุทุกคนสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนได้	5	4	3	2	1
7. การวิจัยในชั้นเรียนส่งเสริมให้ครุ ^ไ ได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	5	4	3	2	1
8. การวิจัยในชั้นเรียนส่งเสริมให้ครุสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ	5	4	3	2	1
9. การวิจัยในชั้นเรียนใช้วิธีแสดงหาความรู้ที่ซับซ้อน	1	2	3	4	5
10. การวิจัยในชั้นเรียนช่วยให้ครุ ^ไ ได้ทดลองวิธีการสอนใหม่ๆ	5	4	3	2	1
11. การวิจัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่ทำทายสำหรับครุ	5	4	3	2	1
12. การวิจัยในชั้นเรียนช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างครุกับผู้ปกครอง	5	4	3	2	1
13. การวิจัยในชั้นเรียนช่วยให้ครุและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น	5	4	3	2	1
14. การวิจัยในชั้นเรียนมีความยุ่งยาก	1	2	3	4	5
15. การวิจัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับครุ	5	4	3	2	1
เฉลี่ย					

(ข้อคำถ้าและเฉลย)

แบบวัดความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้ศึกษาความพึงพอใจของผู้รับการฝึกอบรมต่อการฝึกอบรม
2. คำตอบของท่านจะไม่ถือว่าถูกหรือผิด เพราะเป็นการแสดงความคิดเห็นเฉพาะบุคคล
ผู้วิจัยจะนำผลการวิเคราะห์ในภาพรวมเพื่อพัฒนาการฝึกอบรมเท่านั้น

ขอขอบคุณในการตอบแบบสอบถาม

รายการประเมิน	พื้นที่ลงมาที่สุด (5)			
	พื้นที่ลงมา (4)	พื้นที่ลงมากลาง (3)	พื้นที่ลงมาข้อ (2)	พื้นที่ลงมาที่ต่ำ (1)
1. ความรู้ความสามารถของวิทยากร				
2. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร				
3. ความเป็นกันเองของวิทยากร				
4. กิจกรรมมีความน่าสนใจ				
5. กิจกรรมช่วยให้เกิดการเรียนรู้				
6. กิจกรรมช่วยให้ปฏิบัติได้				
7. กิจกรรมช่วยทำให้มีเขตติที่ดีต่อการวิจัยในชั้นเรียน				
8. การประเมินผลมีความเหมาะสม				
9. เอกสารประกอบการฝึกอบรมมีความเหมาะสม				
10. ความพร้อมของสื่ออุปกรณ์แหล่งข้อมูล				
เฉลี่ย				

คุณภาพของแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน

ข้อ	IOC	ความยาก	จำนวนจำแนก	ข้อ	IOC	ความยาก	จำนวนจำแนก
1	1.00	0.77	0.20	26	1.00	0.37	0.20
2	1.00	0.60	0.27	27	1.00	0.47	0.27
3	1.00	0.80	0.33	28	1.00	0.57	0.33
4	1.00	0.53	0.33	29	1.00	0.77	0.33
5	1.00	0.43	0.27	30	1.00	0.57	0.20
6	1.00	0.63	0.20	31	1.00	0.47	0.27
7	1.00	0.63	0.40	32	1.00	0.77	0.33
8	1.00	0.67	0.47	33	1.00	0.73	0.33
9	1.00	0.57	0.53	34	1.00	0.33	0.27
10	1.00	0.40	0.53	35	1.00	0.20	0.20
11	1.00	0.57	0.20	36	1.00	0.27	0.40
12	1.00	0.50	0.27	37	1.00	0.37	0.20
13	1.00	0.63	0.33	38	1.00	0.37	0.27
14	1.00	0.53	0.33	39	1.00	0.47	0.33
15	1.00	0.53	0.27	40	1.00	0.57	0.33
16	1.00	0.50	0.20	41	1.00	0.67	0.27
17	1.00	0.53	0.40	42	1.00	0.77	0.20
18	1.00	0.73	0.47	43	1.00	0.57	0.40
19	1.00	0.67	0.53	44	1.00	0.67	0.47
20	1.00	0.43	0.53	45	1.00	0.53	0.53
21	1.00	0.53	0.67	46	1.00	0.43	0.53
22	1.00	0.43	0.67	47	1.00	0.63	0.67
23	1.00	0.57	0.47	48	1.00	0.57	0.60
24	1.00	0.67	0.47	49	1.00	0.67	0.67
25	1.00	0.60	0.47	50	1.00	0.57	0.67

ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 เท่ากับ 0.75

คุณภาพของแบบประเมินรายงานวิจัยในชั้นเรียน

ค่า IOC มีค่าเท่ากับ 1 ทุกรายการ ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟ่าเท่ากับ 0.75

คุณภาพของแบบวัดความพึงพอใจต่อการฝึกอบรม

ค่า IOC มีค่าเท่ากับ 1 ทุกรายการ ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟ่าเท่ากับ 0.70

คุณภาพของแบบวัดผลคิดต่อการวิจัยในชั้นเรียน

ค่า IOC มีค่าเท่ากับ 1 ทุกรายการ ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟ่าเท่ากับ 0.70

คุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ข้อ	IOC	ความยาก	อำนาจจำแนก	ข้อ	IOC	ความยาก	อำนาจจำแนก
1	1.00	0.73	0.20	16	1.00	0.80	0.67
2	1.00	0.60	0.27	17	1.00	0.63	0.60
3	1.00	0.47	0.33	18	1.00	0.67	0.53
4	1.00	0.57	0.33	19	1.00	0.63	0.47
5	1.00	0.60	0.73	20	1.00	0.53	0.40
6	1.00	0.30	0.20	21	1.00	0.53	0.20
7	1.00	0.40	0.40	22	1.00	0.63	0.40
8	1.00	0.63	0.47	23	1.00	0.67	0.47
9	1.00	0.67	0.53	24	1.00	0.63	0.53
10	1.00	0.53	0.53	25	1.00	0.53	0.33
11	1.00	0.43	0.67	26	1.00	0.40	0.47
12	1.00	0.53	0.60	27	1.00	0.20	0.47
13	1.00	0.73	0.47	28	1.00	0.23	0.40
14	1.00	0.70	0.40	29	1.00	0.27	0.27
15	1.00	0.20	0.53	30	1.00	0.37	0.27

ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 เท่ากับ 0.80

ความรู้ของครูเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน

ที่	ก่อนการฝึกอบรม		หลังการฝึกอบรม		ผลต่าง	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
1	33	66.00	37	74.00	4	8.00
2	29	58.00	34	68.00	5	10.00
3	32	64.00	35	70.00	3	6.00
4	23	46.00	29	58.00	6	12.00
5	27	54.00	28	56.00	1	2.00
6	28	56.00	31	62.00	3	6.00
7	22	44.00	23	46.00	1	2.00
8	28	56.00	30	60.00	2	4.00
9	31	62.00	32	64.00	1	2.00
10	30	60.00	31	62.00	1	2.00
11	22	44.00	26	52.00	4	8.00
12	19	38.00	28	56.00	9	18.00
13	24	48.00	28	56.00	4	8.00
14	21	42.00	30	60.00	9	18.00
15	20	40.00	27	54.00	7	14.00
16	29	58.00	28	56.00	-1	-2.00
17	29	58.00	32	64.00	3	6.00
18	20	40.00	25	50.00	5	10.00
19	30	60.00	38	76.00	8	16.00
20	27	54.00	31	62.00	4	8.00
21	25	50.00	31	62.00	6	12.00
22	29	58.00	30	60.00	1	2.00
23	25	50.00	28	56.00	3	6.00
24	22	44.00	31	62.00	9	18.00
25	20	40.00	24	48.00	4	8.00

ที่	ก่อนการฝึกอบรม		หลังการฝึกอบรม		ผลต่าง	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
26	25	50.00	29	58.00	4	8.00
27	22	44.00	25	50.00	3	6.00
28	26	52.00	30	60.00	4	8.00
29	29	58.00	32	64.00	3	6.00
30	29	58.00	32	64.00	3	6.00
31	29	58.00	33	66.00	4	8.00
32	33	66.00	36	72.00	3	6.00
33	15	30.00	28	56.00	13	26.00
34	24	48.00	30	60.00	6	12.00
35	26	52.00	29	58.00	3	6.00
36	32	64.00	38	76.00	6	12.00
37	24	48.00	30	60.00	6	12.00
38	28	56.00	30	60.00	2	4.00
39	19	38.00	26	52.00	7	14.00
40	29	58.00	30	60.00	1	2.00
41	20	40.00	29	58.00	9	18.00
42	28	56.00	32	64.00	4	8.00
43	24	48.00	30	60.00	6	12.00
44	22	44.00	26	52.00	4	8.00
45	26	52.00	32	64.00	6	12.00
46	20	40.00	33	66.00	13	26.00
47	19	38.00	25	50.00	6	12.00
48	14	28.00	33	66.00	19	38.00
49	21	42.00	31	62.00	10	20.00
50	28	56.00	35	70.00	7	14.00

ที่	หลังการฝึกอบรม		
	คะแนน	ร้อยละ	แปลผล
26	10	50.00	ผ่านในระดับปานกลาง
27	8	40.00	ไม่ผ่านเกณฑ์
28	15	75.00	ดีมาก
29	9	45.00	ไม่ผ่านเกณฑ์
30	10	50.00	ผ่านในระดับปานกลาง
31	11	55.00	ผ่านในระดับปานกลาง
32	11	55.00	ผ่านในระดับปานกลาง
33	14	70.00	ดีมาก
34	13	65.00	ผ่านในระดับดี
35	13	65.00	ผ่านในระดับดี
36	10	50.00	ผ่านในระดับปานกลาง
37	10	50.00	ผ่านในระดับปานกลาง
38	12	60.00	ผ่านในระดับดี
39	10	50.00	ผ่านในระดับปานกลาง
40	10	50.00	ผ่านในระดับปานกลาง
41	8	40.00	ไม่ผ่านเกณฑ์
42	11	55.00	ผ่านในระดับปานกลาง
43	13	65.00	ผ่านในระดับดี
44	14	70.00	ดีมาก
45	11	55.00	ผ่านในระดับปานกลาง
46	14	70.00	ดีมาก
47	9	45.00	ไม่ผ่านเกณฑ์
48	12	60.00	ผ่านในระดับดี
49	11	55.00	ผ่านในระดับปานกลาง
50	12	60.00	ผ่านในระดับดี

เจตคติของครูต่อการวิจัยในชั้นเรียน

ที่	ก่อนการฝึกอบรม		หลังการฝึกอบรม		ผลต่าง	
	ค่าเฉลี่ย	แบล็คพอด	ค่าเฉลี่ย	แบล็คพอด	ค่าเฉลี่ย	แบล็คพอด
1	3.20	มีเจตคติที่เป็นกลาง	4.13	มีเจตคติที่ดี	0.93	สูงขึ้น
2	3.33	มีเจตคติที่เป็นกลาง	4.73	มีเจตคติที่ดีอย่างยิ่ง	1.40	สูงขึ้น
3	3.87	มีเจตคติที่ดี	4.13	มีเจตคติที่ดี	0.26	สูงขึ้น
4	4.13	มีเจตคติที่ดี	4.33	มีเจตคติที่ดี	0.20	สูงขึ้น
5	3.27	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.93	มีเจตคติที่ดี	0.66	สูงขึ้น
6	4.07	มีเจตคติที่ดี	4.07	มีเจตคติที่ดี	0.00	คงที่
7	3.67	มีเจตคติที่ดี	3.87	มีเจตคติที่ดี	0.20	สูงขึ้น
8	3.13	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.80	มีเจตคติที่ดี	0.67	สูงขึ้น
9	3.67	มีเจตคติที่ดี	4.40	มีเจตคติที่ดี	0.73	สูงขึ้น
10	3.47	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.93	มีเจตคติที่ดี	0.46	สูงขึ้น
11	3.00	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.87	มีเจตคติที่ดี	0.87	สูงขึ้น
12	3.87	มีเจตคติที่ดี	4.00	มีเจตคติที่ดี	0.13	สูงขึ้น
13	3.60	มีเจตคติที่ดี	3.53	มีเจตคติที่ดี	-0.07	ต่ำลง
14	4.20	มีเจตคติที่ดี	4.60	มีเจตคติที่ดีอย่างยิ่ง	0.40	สูงขึ้น
15	3.67	มีเจตคติที่ดี	4.00	มีเจตคติที่ดี	0.33	สูงขึ้น
16	3.67	มีเจตคติที่ดี	3.67	มีเจตคติที่ดี	0.00	คงที่
17	3.93	มีเจตคติที่ดี	4.80	มีเจตคติที่ดีอย่างยิ่ง	0.87	สูงขึ้น
18	3.60	มีเจตคติที่ดี	3.73	มีเจตคติที่ดี	0.13	สูงขึ้น
19	3.47	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.93	มีเจตคติที่ดี	0.46	สูงขึ้น
20	3.60	มีเจตคติที่ดี	4.27	มีเจตคติที่ดี	0.67	สูงขึ้น
21	3.07	มีเจตคติที่เป็นกลาง	4.20	มีเจตคติที่ดี	1.13	สูงขึ้น
22	3.13	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.73	มีเจตคติที่ดี	0.60	สูงขึ้น
23	3.07	มีเจตคติที่เป็นกลาง	4.13	มีเจตคติที่ดี	1.06	สูงขึ้น
24	3.27	มีเจตคติที่เป็นกลาง	4.60	มีเจตคติที่ดีอย่างยิ่ง	1.33	สูงขึ้น
25	3.33	มีเจตคติที่เป็นกลาง	4.13	มีเจตคติที่ดี	0.80	สูงขึ้น

ที่	ก่อนการฝึกอบรม		หลังการฝึกอบรม		ผลต่าง	
	ค่าเฉลี่ย	แบ่งผล	ค่าเฉลี่ย	แบ่งผล	ค่าเฉลี่ย	แบ่งผล
26	3.20	มีเจตคติที่เป็นกลาง	4.07	มีเจตคติที่ดี	0.87	สูงขึ้น
27	3.13	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.67	มีเจตคติที่ดี	0.54	สูงขึ้น
28	2.73	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.80	มีเจตคติที่ดี	1.07	สูงขึ้น
29	4.53	มีเจตคติที่ดีอย่างยิ่ง	4.60	มีเจตคติที่ดีอย่างยิ่ง	0.07	สูงขึ้น
30	3.73	มีเจตคติที่ดี	4.13	มีเจตคติที่ดี	0.40	สูงขึ้น
31	3.20	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.80	มีเจตคติที่ดี	0.60	สูงขึ้น
32	2.73	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.20	มีเจตคติที่เป็นกลาง	0.47	สูงขึ้น
33	3.13	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.60	มีเจตคติที่ดี	0.47	สูงขึ้น
34	3.27	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.67	มีเจตคติที่ดี	0.40	สูงขึ้น
35	3.53	มีเจตคติที่ดี	4.13	มีเจตคติที่ดี	0.60	สูงขึ้น
36	3.60	มีเจตคติที่ดี	4.00	มีเจตคติที่ดี	0.40	สูงขึ้น
37	3.20	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.87	มีเจตคติที่ดี	0.67	สูงขึ้น
38	3.87	มีเจตคติที่ดี	3.73	มีเจตคติที่ดี	-0.14	ต่ำลง
39	3.47	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.93	มีเจตคติที่ดี	0.46	สูงขึ้น
40	4.00	มีเจตคติที่ดี	4.27	มีเจตคติที่ดี	0.27	สูงขึ้น
41	3.13	มีเจตคติที่เป็นกลาง	4.20	มีเจตคติที่ดี	1.07	สูงขึ้น
42	3.40	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.73	มีเจตคติที่ดี	0.33	สูงขึ้น
43	3.73	มีเจตคติที่ดี	4.33	มีเจตคติที่ดี	0.60	สูงขึ้น
44	3.60	มีเจตคติที่ดี	4.00	มีเจตคติที่ดี	0.40	สูงขึ้น
45	3.33	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.87	มีเจตคติที่ดี	0.54	สูงขึ้น
46	3.40	มีเจตคติที่เป็นกลาง	4.00	มีเจตคติที่ดี	0.60	สูงขึ้น
47	3.47	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.67	มีเจตคติที่ดี	0.20	สูงขึ้น
48	3.40	มีเจตคติที่เป็นกลาง	3.73	มีเจตคติที่ดี	0.33	สูงขึ้น
49	3.60	มีเจตคติที่ดี	3.33	มีเจตคติที่เป็นกลาง	-0.27	ต่ำลง
50	3.53	มีเจตคติที่ดี	3.93	มีเจตคติที่ดี	0.40	สูงขึ้น

ความพึงพอใจของครูต่อการฝึกอบรม

ที่	หลังการฝึกอบรม		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แบ่งผล
1	4.00	0.67	พึงพอใจมาก
2	4.00	0.00	พึงพอใจมาก
3	4.00	0.00	พึงพอใจมาก
4	4.20	0.42	พึงพอใจมาก
5	4.40	0.52	พึงพอใจมาก
6	4.00	0.00	พึงพอใจมาก
7	4.80	0.42	พึงพอใจมากที่สุด
8	4.60	0.70	พึงพอใจมากที่สุด
9	4.70	0.48	พึงพอใจมากที่สุด
10	4.10	0.32	พึงพอใจมาก
11	4.00	0.00	พึงพอใจมาก
12	4.10	0.99	พึงพอใจมาก
13	4.00	0.00	พึงพอใจมาก
14	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
15	4.50	0.53	พึงพอใจมากที่สุด
16	3.90	0.57	พึงพอใจมาก
17	4.80	0.42	พึงพอใจมากที่สุด
18	4.20	0.79	พึงพอใจมาก
19	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
20	4.90	0.32	พึงพอใจมากที่สุด
21	4.60	0.52	พึงพอใจมากที่สุด
22	4.00	0.67	พึงพอใจมาก
23	4.00	0.00	พึงพอใจมาก
24	4.80	0.42	พึงพอใจมากที่สุด
25	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด

ที่	หลังการฝึกอบรม		
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
26	4.50	0.53	พึงพอใจมากที่สุด
27	4.00	0.00	พึงพอใจมาก
28	4.80	0.42	พึงพอใจมากที่สุด
29	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
30	4.10	0.57	พึงพอใจมาก
31	4.00	0.00	พึงพอใจมาก
32	3.60	0.52	พึงพอใจมาก
33	4.50	0.53	พึงพอใจมากที่สุด
34	4.10	0.32	พึงพอใจมาก
35	4.40	0.52	พึงพอใจมาก
36	4.60	0.52	พึงพอใจมากที่สุด
37	4.10	0.32	พึงพอใจมาก
38	4.00	0.00	พึงพอใจมาก
39	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
40	3.70	0.48	พึงพอใจมาก
41	5.00	0.00	พึงพอใจมากที่สุด
42	4.20	0.63	พึงพอใจมาก
43	4.40	0.70	พึงพอใจมาก
44	4.00	0.00	พึงพอใจมาก
45	4.50	0.53	พึงพอใจมากที่สุด
46	3.70	0.67	พึงพอใจมาก
47	4.80	0.42	พึงพอใจมากที่สุด
48	4.10	0.57	พึงพอใจมาก
49	4.00	0.00	พึงพอใจมาก
50	3.80	0.79	พึงพอใจมาก

ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

ที่	ก่อนการวิจัยในชั้นเรียน		หลังการวิจัยในชั้นเรียน		ผลต่าง	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
1	15	50.00	23	76.67	8	26.67
2	16	53.33	24	80.00	8	26.67
3	13	43.33	26	86.67	13	43.33
4	12	40.00	20	66.67	8	26.67
5	14	46.67	23	76.67	9	30.00
6	15	50.00	23	76.67	8	26.67
7	10	33.33	25	83.33	15	50.00
8	14	46.67	24	80.00	10	33.33
9	13	43.33	23	76.67	10	33.33
10	12	40.00	24	80.00	12	40.00
11	13	43.33	25	83.33	12	40.00
12	14	46.67	23	76.67	9	30.00
13	12	40.00	24	80.00	12	40.00
14	14	46.67	25	83.33	11	36.67
15	15	50.00	23	76.67	8	26.67
16	18	60.00	24	80.00	6	20.00

ที่	ก่อนการวิจัยในชั้นเรียน		หลังการวิจัยในชั้นเรียน		ผลต่าง	
	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ	คะแนน	ร้อยละ
17	17	56.67	24	80.00	7	23.33
18	13	43.33	25	83.33	12	40.00
19	14	46.67	25	83.33	11	36.67
20	15	50.00	24	80.00	9	30.00
21	13	43.33	23	76.67	10	33.33
22	12	40.00	24	80.00	12	40.00
23	13	43.33	22	73.33	9	30.00
24	14	46.67	20	66.67	6	20.00
25	15	50.00	21	70.00	6	20.00

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล	อาจารย์พนัชกร พิทิพย์ภักดี
ประวัติการศึกษา	การศึกษามหาบปัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยทักษิณ
สถานที่ทำงาน	คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จังหวัดสงขลา 90000

ชื่อ – นามสกุล	พศ.ดร. จุไรศิริ ชูรักษ์
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
สถานที่ทำงาน	คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จังหวัดสงขลา 90000

ชื่อ – นามสกุล	พศ.ดร.นพเก้า ณ พัทลุง
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
สถานที่ทำงาน	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา 90000